

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag skall ändras. Syftet med revideringen är att göra bestämmelserna om arbetspensionsförsäkringsbolagen tydligare och förnya dem så att bl.a. bestämmelserna om bolagens förvaltning motsvarar den allmänna bolagslagstiftningen, samt att betona arbetspensionsförsäkringsbolagens självständighet och oavhängighet av bolag som bedriver annan affärsverksamhet. Parallellt med denna proposition behandlar riksdagen en proposition med förslag till revidering av bestämmelserna om beräkning av pensionsanstalternas solvens och om täckning av ansvarsskulden. I samma sakkomplex ingår dessutom två andra propositioner som överlämnats till riksdagen, nämligen en proposition med förslag till revidering av pensionsanstalternas placeringsverksamhet och en proposition med förslag till revidering av lagen om Försäkringsinspektionen.

Dessa fyra propositioner bildar en helhet, i vilken målet är att modernisera lagstiftningen och effektivisera funktionen för pensionsanstalternas förvaltning, öka möjligheterna att utöka placeringsintäkterna och därmed

sänka det framtida behovet av att höja pensionsavgifterna. Eftersom en ökning av placeringsintäkterna förutsätter större risktagning, är reformen också förenad med ett behov av att effektivisera övervakningen och styrningen av pensionsanstalterna.

Huvudvikten vid revideringen av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag vilar på att effektivisera förvaltningen enligt lagen och att betona pensionsförsäkringsverksamhetens oavhängighet. Revideringen av lagen om Försäkringsinspektionen, om vilken det således har överlämnats en separat proposition, inriktas framför allt på att betona inspektionens självständiga tillsyns- och inspektionsverksamhet.

Bland annat hänvisningsbestämmelserna i lagen bör ändras på grund av att 1961 års lag om pension för arbetstagare upphävs och den nya lagen om pension för arbetstagare träder i kraft vid ingången av 2007. Avsikten med propositionen är också att göra innehållet i vissa lagrum tydligare så att riskerna för feltolkningar undanröjs.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av år 2007.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	3
1. Nuläge	3
1.1. Lagstiftning och praxis.....	3
1.2. Bedömning av nuläget	4
2. Målsättning och de viktigaste förslagen.....	5
3. Propositionens konsekvenser	7
4. Beredningen av propositionen	7
4.1. Beredningskeden och beredningsmaterial	7
4.2. Remissyttranden	8
5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	8
DETALJMOTIVERING.....	8
1. Lagförslag	8
1.1. Lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag	8
1 kap. Allmänna stadganden.....	8
2 kap. Bildande av arbetspensionsförsäkringsbolag.....	10
3 kap. Delägarskap i arbetspensionsförsäkringsbolag	10
4 kap. Bolagets förvaltning	10
8 kap. Vinstutdelning och annan användning av bolagets tillgångar	17
9 kap. Arbetspensionsförsäkringsbolagets placeringsverksamhet.....	18
11 kap. Särskilda bestämmelser	19
2. Ikraftträdande.....	20
LAGFÖRSLAG	22
om ändring av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag.....	22
BILAGA.....	27
PARALLELLTEXT	27
om ändring av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag.....	27

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Den gällande lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997) trädde i kraft vid ingången av maj 1997. Lagen baserar sig på en s.k. hänvisningsteknik, enligt vilken det i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag har tagits in bara nödvändiga specialbestämmelser om dessa bolag. I övrigt hänvisas till lagen om försäkringsbolag och där i sin tur till lagstiftningen om aktiebolag. När lagstiftningen om aktiebolag ändras men lagen om försäkringsbolag tills vidare kvarstår oförändrad är det befogat att kvarhålla hänvisningstekniken i oförändrad form. Det innebär visserligen att det i bestämmelserna om arbetspensionsförsäkringsbolag hänvisas till den lag om försäkringsbolag som håller på att revideras och som i sin tur hänvisar till den redan upphävda lagen om aktiebolag. Revideringen av lagen om försäkringsbolag och därtill anslutna bestämmelser kommer senare att förutsätta att lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag ses över, åtminstone lagtekniskt, i enlighet med den nya lagen om försäkringsbolag och den nya lagen om aktiebolag.

Bestämmelserna i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag har utformats för att svara på de utmaningar som var aktuella under beredningstiden, dvs. i mitten av 1990-talet. På grund av detta har förvaltningen av arbetspensionsförsäkringsbolagen byggts upp i många skikt och ansvarsförhållandena mellan förvaltningsorganen utformats på ett komplicerat sätt. Bestämmelserna inrymmer en förvaltningsmodell som baserar sig på kvoter för representanterna för försäkringstagnarna och de försäkrade och enligt vilken minst hälften av medlemmarna i bolagens förvaltningsråd och styrelse skall vara personer som föreslagits av representanterna för de centrala arbetsmarknadsorganisationerna så, att det finns lika många som föreslagits av arbetsgivarnas representanter och lika många som föreslagits av löntagarnas representanter.

I den gällande lagen uppställs noggranna behörighetsvillkor för dem som deltar i förvaltningen. Avsikten är också att trygga arbetspensionsförsäkringsbolagens självständiga verksamhet i förhållande till annan försäkrings- och affärsverksamhet. I detta syfte innehåller lagen begränsningar i fråga om möjligheterna för dem som deltar i förvaltningen att delta i förvaltningen vid andra bolag, kreditinstitut, finansiella institut och andra sammanslutningar.

En av de viktigaste orsakerna till att lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag stiftades var just en strävan att bättre kunna säkerställa självständig arbetspensionsförsäkringsverksamhet i förhållande till den övriga försäkringsverksamheten. Syftet var uttryckligen att säkerställa självständig placeringsverksamhet för arbetspensionsförsäkringsbolagen.

Det finns inte några särskilda bestämmelser om arbetspensionsförsäkringsbolagens bolagsstämma, utan till denna del iakttas bestämmelserna i lagen om försäkringsbolag. Bestämmelserna om äganderätt i fråga om bolagens tillgångar anses lämna utrymme för tolkningar. Pensionsanstalternas inbördes konkurrenskonstellation har reglerats på lagnivå, men det har varit nödvändigt att särskilt rätta till detta genom en lagstiftning som trädde i kraft i april 2006 (lag om ändring av 29 e § i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag, 250/2006, lag om ändring av 88 och 100 a § i lagen om pensionsstiftelser, 251/2006, och lag om ändring av 132 och 134 § i lagen om försäkringskassor, 252/2006).

I praktiken deltar företrädare för arbetsmarknadsorganisationerna på många sätt i utvecklingen av arbetspensionsförsäkringsbolagens verksamhet. Det har sagts att det inom arbetspensionssystemet inte har genomförts en enda betydande reform utan bakomliggande samförstånd av centralorganisationerna eller ett direkt avtal om riktlinjerna för reformen. Detta har ansetts vara förståeligt av den orsaken att vårt arbetspensionssystem utgör ett viktigt led i det lagstadgade systemet för tryggnad av försörjningen.

Pensionerna har betraktats som en senarelagd del av lönen, och de finansieras i huvudsak genom pensionsförsäkringspremier. Situationen förändrades 1993, då löntagarna började betala arbetstagares pensionsavgift. Utvecklingen av pensionssystemet har flera gånger godkänts i arbetsmarknadsorganisationernas gemensamma inkomstpolitiska helhetsuppgörelser som ett led i det kontinuerliga förhandlingsförfarandet. När statsrådet i sin tur på sedvanligt sätt har varit med om att godkänna de inkomstpolitiska helhetsuppgörelserna har staten blivit en avtalslutande part. På så vis har det uppkommit en konstellation där arbetsmarknadens centralorganisationer vid sidan av statsmakten på sätt och vis har en officiell roll som utvecklare av arbetspensionssystemet.

Pensionsanstalternas gemensamma ansvar är ett viktigt element i arbetspensionssystemet. Det gemensamma ansvaret har bidragit till betydande begränsningar i konkurrensen mellan anstalterna. I en situation med gemensamt ansvar är det också rent teoretiskt svårt att godkänna ett system med helt fri konkurrens mellan pensionsanstalterna. Det har också ansetts att konkurrensen begränsas av pensionsanstalternas och deras samarbetsorganisationers gemensamma definiering av en beräkningsränta, vilket är nödvändigt på grund av systemets karaktär. De enskilda pensionsanstalterna får inte självständigt fastställa beloppet av den andel av deras resultat som skall fonderas (beräkningsräntan), utan den anges gemensamt och så att den är lika för alla. Alternativa metoder, t.ex. beräkningsränta för varje pensionsanstalt, skulle innebära konkurrens men samtidigt göra det möjligt för dem som klarar sig dåligt att rent av skuldsätta sig till förfång för dem som bär det gemensamma ansvaret. Detta har inte kunnat godtas inom systemet.

När försäkringsprodukten är densamma och då det råder s.k. försäkringstvång inom branschen, vilket också inbegriper återbetalningar till kunderna, baserar sig konkurrensen mellan pensionsanstalterna i första hand på effektiv verksamhet och bättre kundservice.

Konkurrensverket har i ett initiativ till social- och hälsovårdsministeriet i maj 2005 (380/71/05;11.5.2005) fäst avseende vid bris-

terna i konkurrensen mellan pensionsanstalterna i fråga om tre kategorier av ärenden. Konkurrensverket har konstaterat att det har upptäckt konkurrensbrister bl.a. i fråga om överföringar av försäkringar, definiering av beräkningsgrunderna och fastställande av beräkningsräntan. Verket har också förutsatt att nödvändiga ändringar genomförs beträffande de tre ovan nämnda omständigheterna i syfte att trygga det decentraliserade arbetspensionssystemets funktion och konkurrensneutralitet.

I förhandlingarna mellan arbetsmarknadens centralorganisationer, där det senast har utformats nya riktlinjer för placeringsverksamheten, har det också beslutats att det under 2006 skall utarbetas sådana utredningar som behovet förutsätter och som gäller förtydligande av pensionsanstalternas konkurrenskonstellation och eventuella revideringar i fråga om detta.

1.2. Bedömning av nuläget

Bestämmelserna om arbetspensionsförsäkringsbolagens förvaltning bör ses över med anledning av att lagstiftningen om aktiebolag och försäkringsbolag förnyas. Det gäller att slopa sådana förvaltningskonstruktioner som ansågs vara nödvändiga på grund av rådande aktuella skäl när den gällande lagen bereddes. Förvaltningsmodellen för arbetspensionsförsäkringsbolagen bör moderniseras så att den bättre motsvarar den övriga gemenskapsrätten, såsom strukturen för förvaltningen av stora börsbolag, genom tillämpning av s.k. corporate governance-rekommendationer, utifrån vilka man i dagens läge över lag försöker bygga upp förvaltningen för stora bolag.

Eftersom arbetspensionsförsäkringsbolagens verksamhet utgör ett väsentligt led i utvecklingen av vårt pensionssystem och eftersom verksamheten genom centrala inkomstpolitiska avtal på trepartsbasis har kopplats till det obrutna förhandlingssystemet, har det ansetts vara nödvändigt att i arbetspensionsförsäkringsbolagen hålla kvar kvoterna för representanterna för försäkringstagarna och de försäkrade. Kvoterna skapar i praktiken ett användbart samarbetsforum på bolagsnivå för skötseln av ärenden och utvecklingen av

verksamheten.

Bestämmelserna om innehav av tillgångar i arbetspensionsförsäkringsbolag och utövande av ägarens beslutanderätt inom förvaltningen av bolagen samt definieringen av delägarna i bolagen bör göras tydligare på lagnivå. Också på grund av det stora kapital som bolagen innehar bör försäkringsparternas roller och ansvar anges tydligare i lagen än för närvarande. Samma krav gäller parternas representation inom förvaltningen av bolagen och vid övervakningen av verksamheterna.

Regleringen är rätt tillfredsställande när det gäller ställningen för försäkringstagarna vid arbetspensionsförsäkringsbolagen och bl.a. deras rätt till bolagets tillgångar. Ordalydelsen i lagen har visserligen orsakat missförstånd. De försäkrades ställning bör däremot göras tydligare. Exempelvis de försäkrades rätt till arbetspensionsförsäkringsbolagets tillgångar bör regleras. Här gäller det att beakta riksdagens regelmässigt upprepade tolkning av arbetspensionens karaktär som en sådan del av vederlaget för arbetsprestationer som betalas ut senare och som i egenskap av en förmögenhetsförmån omfattas av egendomsskydd enligt grundlagen.

På grund av arbetspensionsförsäkringsbolagens centrala ekonomiska maktutövning bör deras verksamhet kunna bli begriplig genom tydliga bestämmelser och öppenhet för insyn. Vårt arbetspensionssystem har visserligen en så komplicerad struktur att det inte går att göra det lättare att följa det enbart genom lagstiftningsåtgärder som syftar till ökad insyn. Utöver lagstiftningsåtgärder behövs det aktiva insatser av tillsynsmyndigheterna bl.a. när det gäller att sammanställa och offentliggöra information om pensionsanstaltens ekonomi. Också den nuvarande lagstiftningen inrymmer fullmakter av detta slag, men för att de skall utövas aktivt ser det ut att förutsättas att myndigheternas skyldigheter konstateras tydligare än för närvarande också på lagstiftningsnivå.

Vårt förvärvspensionssystem utgör ett centralt led i det finländska sociala trygghetssystemet, och som ett led i denna trygghet har skötseln av systemet delvis karaktär av en offentlig förvaltningsuppgift. Det är nödvändigt att denna omständighet också konstateras tydligt i lagen. Den dispens som Finland

beviljats i fråga om tillämpningen av försäkringsdirektivet när det gäller arbetspensionsförsäkringsverksamhet baserar sig till centrala delar just på det att verksamheten delvis handlar om att utföra ett offentligt uppdrag. Arbetspensionsförsäkringsväsendets offentligt-rättsliga karaktär och verksamhetens absoluta oavhängighet av annan försäkringsverksamhet är ett skydd för den lösning som nåddes i samband med förhandlingarna om medlemskap i Europeiska unionen och som innebär att arbetspensionsförsäkringen inte skulle omfattas av tillämpningen av livförsäkringsdirektivet. Därför framhävs också dessa viktiga särdrag hos arbetspensionsförsäkringsverksamheten genom att rätten för ett arbetspensionsförsäkringsbolags lednings- och förvaltningspersonal att delta i ledningen och förvaltningen av ett bolag som bedriver annan försäkrings- och affärsverksamhet begränsas. Förslaget är likriktat med de grundläggande målsättningarna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG om livförsäkring.

2. Målsättning och de viktigaste förslagen

Syftet med denna proposition är att göra arbetspensionsförsäkringsbolagens verksamhet tydligare. I lagförslaget har bolagens förvaltningskonstruktion utformats enligt en normal bolagsmodell. Det föreslås att förvaltningsrådet skall väljas av bolagsstämman. Det föreslås att förvaltningsrådets uppgifter och ställning skall definieras i enlighet med de principer för förvaltningsrådets verksamhet som ingår i lagstiftningen om aktiebolag. Till förvaltningsrådets huvudsakliga uppgifter hör att utse styrelsemedlemmarna och fastställa deras arvoden. Dessutom övervakar förvaltningsrådet bolagens affärsverksamhet, som styrelsen och verkställande direktören ansvarar för. Det föreslås att bestämmelserna om kvalificerad majoritet i samband med att verkställande direktören utses skall upphävas.

Arbetspensionsförsäkringsbolagen kommer delvis på grund av de ändrade befogenheterna för förvaltningsorganen och på grund av den nya strukturen att mera än för närvarande uppvisa likheter med bolag som bedriver

vanlig affärsverksamhet och med deras förfaringsätt. Det antas att ändringen kommer att bidra till att effektivisera bolagens verksamhet samt konkurrensen mellan dem, som kommer och också bör komma till uttryck i arbetspensionsförsäkringsbolagens verksamhet i form av ekonomiska resultat och effektiv verksamhet för kundernas bästa.

Verkställande direktören skall rapportera till styrelsen, som också skall välja verkställande direktören. Förslaget innebär att förvaltningsrådet fråntas rätten att utse verkställande direktören. Av arbetspensionsförsäkringsbolagens stora ekonomiska betydelse följer att det krävs en hög kvalifikationsnivå såväl av styrelsemedlemmarna och suppleanterna som av verkställande direktören och dennes ställföreträdare. Enligt de gällande bestämmelserna skall styrelsemedlemmarna ha tillräcklig kännedom om arbetspensionsverksamhet. Dessutom skall det i styrelsen finnas tillräcklig placeringskännedom. Enligt förslaget räcker det inte längre med tillräcklig kännedom, utan kännedomen om arbetspensionsärenden skall vara god och dessutom skall det i styrelsen finnas god sakkunskap om placeringsverksamhet. Behörighetsvillkoren för verkställande direktören framhävs på motsvarande sätt.

I lagförslaget definieras även de försäkrade som delägare i ett ömsesidigt arbetspensionsförsäkringsbolag vid sidan av försäkringstagarna. De försäkrades delägarskap följer direkt av lagen och är inte längre beroende av bestämmelser i bolagsordningen. Endast delägarskapet för innehavarna av garantiandelar skall vara beroende av bestämmelser i bolagsordningen.

Vid bolagsstämman utövas beslutanderätt av delägarna eller deras representanter. Målet är att genom en uttrycklig bestämmelse i lagen skapa klarhet i den varierande praxisen från ett bolag till ett annat när det gäller rätten anlita ombud vid bolagsstämman. Rätten att anlita ombud ombud ingår i den allmänna bolagslagstiftningen, och avsikten är att den i fortsättningen skall gälla även vid arbetspensionsförsäkringsbolagen. Det har ansetts att bestämmelsen behövs, även om en bestämmelse i lagstiftningen om aktiebolag i sig räcker till för att ålägga även arbetspensionsförsäkringsbolagen.

Avsikten är att samarbetet mellan de representanter som arbetspensionsförsäkringsbolagets försäkringstagare och försäkrade har valt skall anta fastare former på nivån för bolagets praktiska verksamhet genom att ett särskilt valutskott skall förelägga bolagsstämman förslag om arvoden för förvaltningsrådet och förslag som gäller vem som skall utses till medlemmar. Samma valutskott skall förelägga förvaltningsrådet förslag om arvoden för styrelsemedlemmarna och förslag som gäller vem som skall utses till medlemmar. I lagen föreslås särskilda bestämmelser om valutskottets sammansättning. Enligt bestämmelserna skall utskottet till hälften bestå av personer som föreslagits av representanterna för försäkringstagarna och till hälften av personer som föreslagits av representanterna för de försäkrade. Det faller sig naturligt att det beredande valutskottet inte fattar några slutliga beslut. Det föreslås att utskottet bara skall lägga fram förslag som prövas av de organ som fattar de slutliga besluten. Bolagsstämman skall behandla förslag som gäller förvaltningsrådet, och förvaltningsrådet skall behandla förslag som gäller styrelsen.

Frågan om vem som äger tillgångar har orsakat ovisshet. Det föreslås nu att lagen görs tydligare på så vis att frågan om vem som äger bolagets tillgångar inte är förenad med tolkningssvårigheter i fortsättningen. Bolagets hela förmögenhet innehas av själva bolaget.

Om bolaget upplöses, tillhör de nettotillgångar som överstiger bolagets ansvarsskuld försäkringstagarna som en del av försäkringsbeståndet. De tillgångar som ingår i försäkringsbeståndet är bundna när det gäller användningsändamålet. De får användas för att trygga de försäkrades lagstadgade pensionsförmåner. De försäkrades intjänade rätt till tryggheten är enligt riksdagens ofta upprepade ståndpunkt en sådan förmögenhetsrättslig förmån som omfattas av egendomskydd enligt grundlagen.

Med ordalydelserna enligt propositionen skapar bestämmelserna i lagförslaget klarhet bl.a. i frågan om att det inte går att i placeringssyfte styra kapital till ett arbetspensionsförsäkringsbolag eller att därifrån för kapitalet få någonting annat än beloppet av ande-

larna i aktie- eller garantikapitalet och en kalkylerad skälig avkastning på beloppet. Arbetspensionsförsäkringsbolagen är ett undantag jämfört med placering i anslutning till bolagsverksamhet på marknadsvillkor. Det går inte att så som i samband med affärsverksamhet över lag placera i dem i förtjänstsyfte. Ur bolagen kan inte heller fås medel annat än genom förfaranden som regleras noggrant i lag och i huvudsak bara i form av pensionsförmåner.

På grund av arbetspensionsförsäkringsbolagens stora ekonomiska betydelse har det ansetts vara nödvändigt att föreslå att lagen kompletteras med bestämmelser om bolagets skyldigheter att lämna uppgifter om sin affärsverksamhet. I lagen föreslås bli bestämt om att arbetspensionsförsäkringsbolagen, på det sätt som Försäkringsinspektionen bestämmer, skall lämna uppgifter om medel som använts för kundförvärv och annan marknadsföring. För publicering skall likaså lämnas uppgifter om betydande eller exceptionella affärstransaktioner mellan bolaget och dess kunder. Särskilt avseende bör fästas vid arbetspensionsförsäkringsbolagens affärer i samband med kundförvärv. Det föreslås inte att affärsverksamhet av detta slag skall förbjudas, men det är önskvärt att offentligheten i samband med verksamheten tryggas genom lagstiftning.

3. Propositionens konsekvenser

Det primära syftet med förslagen i denna proposition är att modernisera och utveckla arbetspensionsförsäkringsbolagens verksamhet. Lagförslaget antas bidra till att effektivisera arbetspensionsförsäkringsbolagens verksamhet och förbättra deras goda resultat. Samtidigt blir antagligen ekonomisk framgång och effektiv kundservice föremål för pensionsanstaltarnas konkurrens, i stället för marknadsandelar. Propositionen innehåller inte några bestämmelser som omedelbart effektiviserar konkurrensen. Trots det antas konkurrensen mellan pensionsanstalterna effektiviseras när de blir tvungna att allt mera fästa uppmärksamhet vid det ekonomiska resultatet av sin verksamhet i och med den parallella propositionen med förslag som gäller revidering av placeringsverksamheten. Det

bästa sättet för att effektivisera placeringsverksamheten är att också bolagens förvaltningssystem har en sådan struktur att ansvarsområdena är tydliga och att verksamhetsbetingelserna i högre grad än tidigare motsvarar förhållandena för aktiebolag som bedriver vanlig affärsverksamhet.

Samlade ekonomiska uppgifter om pensionsanstalterna och jämförbar regelmässig publicering av uppgifterna ökar förutsättningarna för konkurrens.

En precisering av definieringen av delägarskap i ett ömsesidigt arbetspensionsförsäkringsbolag och förfaranden för utövande av delägarnas beslutanderätt bidrar i praktiken till att öka intresset för bolagets verksamheter. Det är speciellt viktigt att kunderna får tillräckligt med tillförlitlig information om effektiviteten hos arbetspensionsförsäkringsbolagens verksamhet när de skall välja försäkringsbolag.

4. Beredningen av propositionen

4.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial

Reformprojekten i fråga om lagstiftningen om aktiebolag och lagen om försäkringsbolag föranledde också en revidering av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag. Bankdirektör Matti Louekoski tillsattes som utredare för beredningsarbetet. Vid sidan av utredningsarbetet arbetade en förhandlingsgrupp med verkställande direktör Kari Puro som ordförande. Förhandlingsgruppen hade tillsatts av arbetsmarknadens centralorganisationer, och målet var att gruppen skulle utarbeta ett reformförslag i fråga om möjligheterna att effektivisera arbetspensionsförsäkringsbolagens placeringsverksamhet. Vid social- och hälsovårdsministeriet har dessutom som tjänsteuppdrag beretts ett förslag till revidering av bestämmelserna om täckning och solvens för arbetspensionsanstalterna. Revideringen av solvensbestämmelserna och en ökning av risktagningen inom arbetspensionsförsäkringsbolagens placeringsverksamhet har förutsatt att även utvecklingen av försäkringstillsynen uppmärksammas.

Denna proposition har beretts i två etapper:

först med utredaren Louekoski som ordförande och med bistånd av en stödgrupp och därefter, efter en mellanrapport, med preciserade uppdrag i form av arbete mellan representanterna för arbetsmarknadsorganisationerna och med utredaren som ordförande.

I samband med utredningsarbetet har bl.a. sakkunniga vid Försäkringsinspektionen hörts. Social- och hälsovårdsministeriet utsåg överdirektör Tarmo Pukkila till övervakare av utredningsarbetet.

4.2. Remissyttranden

Den 11 april 2006 ordnade social- och hälsovårdsministeriet ett diskussionsmöte om utredarens Louekoskis förslag. Till mötet in kallades följande instanser för att höras: handels- och industriministeriet, justitieministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, Försäkringsinspektionen, Konkurrensverket, Pensionsskyddscentralen, Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, Sjömanspensionskassan, AKAVA ry, Finlands näringsliv, Eläkesäätioyhdistys ESY ry, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Suomen

Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto–Finska Försäkringsbolagens Centralförbund ry, Företagarna i Finland rf, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf och Arbetspensionsförsäkrarna TELA.

De ändringsförslag och övriga synpunkter på regeringspropositionen som framfördes vid diskussionsmötet har beaktats i behövliga delar.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Parallellt med denna proposition behandlar riksdagen en proposition med förslag till revidering av beräkningen av pensionsanstaltarnas solvens och av bestämmelserna om täckning av ansvarsskulden samt en proposition med förslag till revidering av pensionsanstaltarnas placeringsverksamhet. I samma sakkomplex ingår dessutom en proposition med förslag till revidering av lagen om Försäkringsinspektionen, vilken likaså har överlämnats till riksdagen.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag

1 kap. Allmänna stadganden

1 §. Lagens tillämpningsområde. Paragrafen reglerar lagens tillämpningsområde. Avsikten är att tillämpningsområdet skall kvarstå oförändrat, men den hänvisningsteknik som används i lagen förutsätter att ändringarna i lagstiftningen beaktas i definitionen av tillämpningsområdet.

Lagen om pension för arbetstagare (395/2006) träder i kraft vid ingången av år 2007. Genom lagen upphävs den lag om pension för arbetstagare (395/1961) som fortfarande gäller samt vissa andra pensionslagar. Det föreslås att 1 mom., där det hänvisas till den gamla lagen om pension för arbetstagare, ändras så att det motsvarar situationen vid

ingången av 2007, och det föreslås att omnämmandet av den gamla lagen ersätts med ett omnämmande av den nya lagen om pension för arbetstagare.

I 3 mom. ingår en förteckning över de bestämmelser i lagen om försäkringsbolag som inte skall tillämpas på arbetspensionsförsäkringsbolag. I denna proposition föreslås (9 d §) att regleringen av ett arbetspensionsförsäkringsbolags styrelse ändras så att bestämmelsen om det lägsta antalet medlemmar slopas. I stället skall motsvarande bestämmelse i lagen om försäkringsbolag iaktas. Det föreslås därför att hänvisningen till 7 kap. 1 a § 1 mom. i förteckningen i 1 § 1 mom. stryks. Det nämnda momentet skall således i fortsättningen tillämpas på arbetspensionsförsäkringsbolagens styrelser.

2 §. Syftet med arbetspensionsförsäkringsbolagets verksamhet. Det inkomstrelaterade arbetspensionssystemet i Finland utgör ett viktigt led i den sociala tryggheten. Arbets-

pensionssystemet kan i sin vidaste bemärkelse anses omfatta allt lagstadgat pensionskydd som baserar sig på inkomster av arbete i arbetsavtals-, befattnings- och tjänsteförhållanden samt företagarverksamhet. Tillsammans med folkpensionssystemet bildar det en enhetlig lagstadgad pensionskyddsdel inom vårt sociala trygghetssystem. Folkpensionen skall garantera en minimiutkomst för dem som passerat pensionsåldern och som inte får arbetspension eller vilkas arbetspension är så låg att den inte anses räcka till för en minimiutkomst. Arbetspensionsskyddets materiella innehåll regleras särskilt i lag.

Verkställigheten av arbetspensionssystemet har genomförts på ett specifikt finländskt sätt, som till centrala delar avviker från systemen i alla andra EU-länder. Verkställigheten av verksamheten enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn och administreringen av tillgångarna har anförtratts arbetspensionsförsäkringsbolag som beviljats koncession av statsrådet, och i vissa fall pensionsstiftelser och pensionskassor. Den lagstadgade, delvis offentligt rättsliga skötseluppgiften har tilldelats privaträttsliga pensionsanstalter.

Arbetspensionsförsäkringsbolagens lagfästa syfte är att sköta det lagstadgade pensionskyddet och de medel som samlas för detta på ett sätt som tryggar de försäkrade förmånerna. Bolagens verksamhet syftar inte till att bringa vinst för ägarna, och därför kanaliseras bolagens överskott i huvudsak till ett s.k. ofördelat tilläggsförsäkringsansvar där det bidrar till att trygga framtida pensionsbetalningar.

Den rätt till bolagets överskott som tillkommer ägarna av arbetspensionsförsäkringsbolagens aktiekapital eller innehavarna av garantiandelar har begränsats till den skäliga avkastning som betalas på det placerade kapitalet, och dessa delägare får inte någon utdelning av bolagets tillgångar om bolaget upplöses. Beloppen av det kapital som placeras i arbetspensionsbolagen är mycket låga och har i själva verket inte någon betydelse för arbetspensionsförsäkringsbolagens solvens under verksamhetstiden eller med tanke på riskbärkraften.

Arbetspensionsförsäkringsbolagen och de ovan nämnda övriga pensionsanstalterna har

gemensamt ansvar för pensionskyddet. Det har ansetts att systemet med gemensamt ansvar tydligt begränsar även konkurrensen mellan arbetspensionsanstalterna. Med det gemensamma ansvaret vill man inte täcka någon sådan risktagning för en enskild pensionsanstalt som avviker oskäligt från de övrigas och som hänför sig till öppen konkurrens.

Genom myndighetsbeslut uppställs ett avkastningskrav på placeringsverksamheten för arbetspensionsförsäkringsbolagen. Avkastningskravet ses över med ett halvårs mellanrum. I dagens läge bygger avkastningskravet på arbetspensionsförsäkringsbolagens vägda genomsnittliga solvens. Alla arbetspensionsförsäkringsbolag omfattas av samma krav på avkastning.

Eftersom arbetspensionsförsäkringssystemet utgör ett led i socialförsäkringssystemet, är dess verksamhet även i övrigt noggrant reglerad i lagstiftningen. Regler för verksamheten har dessutom utfärdats genom andra myndighetsföreskrifter. Bolagens försäkringsvillkor, premiegrunderna och pensionsgrunderna har fastställts gemensamt för alla. Varje arbetspensionsförsäkringsbolag verkar då på eget ansvar i förhållande till försäkringstagarna och de försäkrade, vilket i sista hand visar att ett bolag också kan försättas i konkurs. Också vid konkurs tryggas pensionerna via systemet med pensionsanstalternas gemensamma ansvar.

Med tanke på arbetspensionssystemet som helhet är det viktigt att betona arbetspensionsförsäkringsbolagens och hela arbetspensionssystemets socialpolitiska uppgift och det gemensamma ansvaret i anslutning till den.

Syftet med arbetspensionsförsäkringsbolagens verksamhet och deras verksamhetsformer, dvs. verksamhetsområdet, har avgränsats noggrant i lag. Bolagen får inte sälja eller marknadsföra andra försäkringsbolags produkter. Ett arbetspensionsförsäkringsbolag får inte bedriva någon annan försäkringsrörelse än verksamhet enligt ArPL och FöPL. Då verksamheten koncentreras till utkomstskyddet inom området för förvärvspensioner och då annan verksamhet är förbjuden, bör lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag allt tydligare understryka särdragen när det gäller genomförandet av den sociala tryggheten.

I den gällande lagen finns inte något uttryckligt omnämmande av att arbetspensions-systemet hänför sig till den lagstadgade sociala tryggheten. Det föreslås därför att detta nu skall konstateras i lagen.

Det är dessutom viktigt att understryka att bl.a. arbetspensionsbolagens beslut om beviljande av förmåner innebär utövande av offentlig makt. Denna maktutövning har genom specialarrangemang anförtratts privaträttsliga bolag. Den offentligrättsliga uppgiften fullgörs delvis av de privaträttsliga bolagen. Arrangemanget är sällsynt även på internationell nivå.

5 §. Innehav inom ett främmande verksamhetsområde. I 2 mom. begränsas ett arbetspensionsförsäkringsbolags och dess dotter-samfunds tillstånd att äga aktier, medlemsandelar eller bolagsandelar i ett kreditinstitut eller finansiellt institut som står under offentlig övervakning, med undantag av fondbolag. Begränsningen är rätt strikt, 10 procent. För en överskridning krävs tillstånd av Försäkringsinspektionen. Enligt lagen gäller förbudet inte ägarsammanslutningar, som i dagens läge är vanliga inom verksamheten för kreditinstitut och finansiella institut. Ett arbetspensionsförsäkringsbolag kan således enligt den gällande lagen äga en sådan mängd andelar eller aktier i en sammanslutning som äger och har bestämmanderätt i ett kreditinstitut vilken överskrider den nämnda begränsningen. Via innehavet kan arbetspensionsförsäkringsbolaget utöva beslutanderätt i fråga om kreditinstitutets eller det finansiella institutets verksamheter.

Innehav i en holdingsammanslutning kan i praktiken innebära lika starkt inflytande i ett kreditinstitut som till följd av innehav i själva kreditinstitutet. Då innehav i själva kreditinstitutet har begränsats till 10 procent utan tillstånd av Försäkringsinspektionen, föreslås att samma begränsning införs även i fråga om holdingsammanslutningar. I 2 mom. föreslås därför ett tillägg som innebär att begränsningen enligt den gällande lagen också gäller holdingsammanslutningar.

Holdingsammanslutning har definierats i 4 § (45/2002) i kreditinstitutslagen. Med holdingsammanslutning avses enligt lagrummet ett finansiellt institut vars dotterföretag huvudsakligen är kreditinstitut eller finansiella

institut och av vars dotterföretag åtminstone ett är kreditinstitut.

2 kap. **Bildande av arbetspensionsförsäkringsbolag**

6 §. Koncession. Det föreslås att den hänvisning i 1 mom. som gäller den upphävda lagen om pension för arbetstagare ersätts med en hänvisning till den nya lag om pension för arbetstagare som träder i kraft vid ingången av 2007.

3 kap. **Delägarskap i arbetspensionsförsäkringsbolag**

6 a §. Delägare i ett ömsesidigt arbetspensionsförsäkringsbolag. Det föreslås att paragrafen ändras så att det tydligt sägs vem som är delägare i ett ömsesidigt arbetspensionsförsäkringsbolag. Det föreslås att försäkringstagarna och de försäkrade nämns som delägare. Till skillnad från den nuvarande lagen skall de försäkrade alltid vara delägare oavsett om så har bestämts i bolagsordningen. Delägarskapet för innehavarna av garantiandelar skall däremot fortfarande vara beroende av bestämmelser i bolagsordningen. Försäkringstagarnas och de försäkrades delägarskap i ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolag har etablerats. Delägarskapet för innehavarna av garantiandelar varierar däremot från ett bolag till ett annat. Likaså varierar praxisen från ett bolag till ett annat när det gäller den beslutanderätt som innehavarna av garantiandelar har i bolaget. Bestämmelserna om ömsesidiga bolag tillåter också att beslutanderätten för innehavarna av garantiandelar helt och hållet elimineras, om innehavarna av andelarna samtycker till det.

Det bör noteras att bolagsordningarna för ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolag redan för närvarande innehåller bestämmelser om att även de försäkrade är delägare i bolagen.

4 kap. **Bolagets förvaltning**

I den gällande lagen lyder rubriken för kapitlet "Bolagets ledning". Det föreslås att rubriken ändras eftersom innehållet i det nya 4 kap. breddas och eftersom de föreslagna be-

stämmelserna i kapitlet gäller bolagets förvaltningsystem i vidare bemärkelse än bolagets ledning. Den föreslagna rubriken "Bolagets förvaltning" motsvarar bättre än den tidigare rubriken innehållet i hela kapitlet.

9 §. Bolagsstämma. I den gällande lagen finns inte några särskilda bestämmelser om bolagsstämman för ett arbetspensionsförsäkringsbolag. Med hjälp av hänvisningsbestämmelser har bestämmelserna i lagen om försäkringsbolag och lagen om aktiebolag tillämpats på bolagsstämmorna. Det föreslås att lagen ändras så att även några särskilda bestämmelser om bolagsstämman tas in. Trots ändringarna kvarstår den gamla hänvisningspraxisen så att merparten av bestämmelserna om bolagsstämman fortfarande finns i lagen om försäkringsbolag och lagen om aktiebolag.

Det har ansetts vara speciellt nödvändigt att föreslå bestämmelser som gäller bolagsstämman för ett ömsesidigt arbetspensionsförsäkringsbolag. I ömsesidiga bolag har praxisen i fråga om bolagsstämman varierat bl.a. när det gäller utövandet av beslutanderätt. De bolagsvisa bestämmelserna om på vilket sätt de försäkrades representanter kan delta i bolagsstämmorna avviker från ett bolag till ett annat. Även möjligheterna för innehavarna av garantiandelar att delta i beslutsfattandet vid bolagsstämman varierar från ett bolag till ett annat och är beroende av bestämmelserna i bolagsordningen. Utvecklingstrenden har varit att innehavarna av garantiandelar har fått mindre beslutanderätt och mindre möjligheter att påverka vid bolagsstämman när det gäller skötseln av bolagets angelägenheter. Ett särdrag när det gäller de försäkrades representanters utövande av beslutanderätten vid bolagsstämmorna har varit att representanterna inte har kunnat sköta sina ärenden via ett ombud.

I 1 mom. föreslås bli bestämt att vid bolagsstämman för ett ömsesidigt arbetspensionsförsäkringsbolag utövar delägarna i bolaget beslutanderätt så som bestäms i 8 kap. i lagen om försäkringsbolag. Den korta ordalydelsen möjliggörs av att delägarna i bolaget har definierats i 6 a §. Ordalydelsen i bestämmelsen innebär att försäkringstagarna och de försäkrade jämställs som delägare. Avsikten har dock inte varit att ingripa i

praxisen vid olika bolag bl.a. när det gäller fördelningen av rösträtt mellan försäkringstagarna och de försäkrades representanter.

För ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolag är praxisen för närvarande att vid bolagsstämman utövas rösträtt mellan försäkringstagarna och de försäkrade i proportion till arbetspensionsförsäkringsavgifterna. Bestämmelser om denna regel kan tas in i bolagsordningarna. Rösträtten för innehavarna av garantiandelar i ett ömsesidigt arbetspensionsförsäkringsbolag bestäms likaså genom bestämmelser i bolagsordningen. Innehavarna av garantiandelar har rösträtt vid bolagsstämman, om så bestäms i bolagsordningen. Inte heller till denna del föreslås det några ändringar.

Den föreslagna bestämmelsen om att 8 kap. i lagen om försäkringsbolag skall iakttas vid bolagsstämman är inte nödvändig med tanke på innehållet i lagen, men informerar läsaren om var det finns närmare bestämmelser.

Inom arbetspensionsförsäkringspraxisen är det vanligt att de försäkringar som tecknats av samma arbetsgivare har spritts ut på olika bolag. Å andra sidan kan de olika personalgrupperna bestående av löntagare som är försäkrade i samma bolag höra till flera grupper och fackförbund som inte har något etablerat samarbete för att bevaka sina intressen. Det kan därför vara svårt att med enkla förfaranden komma överens om hur de försäkrades representanter skall väljas till bolagsstämman.

Huvudregeln är att det primära sättet att välja går ut på att de försäkrades representanter kommer överens om saken. I händelse av att det i något sammanhang inte går att nå en överenskommelse bör lagen erbjuda ett användbart förfaringssätt som innebär en lösning på problemen att välja i sådana fall då det inte finns något avtal. I 2 mom. föreslås därför bli bestämt om ett lagbaserat förfarande för väljande. Förfarandet föreskrivs i 5 § 2 mom. i lagen om samarbete inom företag (725/1987). Förfaringssättet är bekant för de försäkrades representanter från andra sammanhang och antas lämpa sig bäst som lagstadgat förfarande för väljande även när det gäller bolagsstämmorna för arbetspensionsförsäkringsbolagen, i sådana fall då det inte går att komma överens om några andra förfaranden.

ringssätt. Vid sidan om förfarandet enligt lagen om samarbete inom företag föreslås också en möjlighet att tillämpa något annat förfarande, som i praktiken kan motsvara principerna enligt den nämnda lagen men vara smidigare. Lagen om samarbete inom företag tillämpas inte i små företag, och därför kan det bli nödvändigt att utveckla ett motsvarande förfarande som lämpar sig för förhållandena i små företag.

I lagstiftningen om aktiebolag har det ansetts vara en tvingande regel att delägarna har rätt att använda sig av ett ombud vid bolagsstämman. I arbetspensionsförsäkringsbolagen har de försäkrades representanter på grund av förbud i bolagsordningarna inte fått anlita ombud. Myndigheterna har inte ingripit, trots att bolagspraxisen hittills inte har motsvarat principen enligt lagstiftningen om aktiebolag. I 2 mom. föreslås nu en tydlig bestämmelse med liknande ordalydelse som i lagen om aktiebolag. Enligt förslaget skall alla representanter som valts till bolagsstämman ha rätt att anlita ett ombud, och rätten skall inte få begränsas genom bestämmelser i bolagsordningen.

9 a §. Förvaltningsråd. I den gällande lagen ingår bestämmelserna om förvaltningsrådet och styrelsen till många delar i samma paragrafer. Det föreslås nu en strukturell ändring enligt vilken bestämmelserna om förvaltningsrådet och styrelsen tydligt fördelas på olika paragrafer.

Förvaltningsrådet är ett organ som allmänt övervakar bolagets förvaltning, och det har inte några egentliga operativa uppgifter. Detta motsvarar allmän bolagsrättslig praxis, precis som det att förvaltningsrådet inte kan företräda bolaget.

Enligt 1 mom. skall förvaltningsrådet utses av bolagsstämman, som också skall fastställa arvoden för medlemmarna i förvaltningsrådet.

I 2 mom. föreslås i enlighet med den gällande lagen bli bestämt om kvotrepresentation i förvaltningsrådets sammansättning. Förvaltningsrådet skall fortfarande till minst hälften bestå av medlemmar som valts bland sådana personer som de centrala arbetsmarknadsorganisationerna har föreslagit. Arbetsgivar- och löntagarparternas representation skall fortfarande vara lika stark.

Enligt 3 mom. skall förvaltningsrådet ha en ordförande och vice ordförande, vilka förvaltningsrådet skall utse inom sig. Avsikten är att ordalydelsen inte skall tolkas restriktivt så att förvaltningsrådet inte kan ha fler än en vice ordförande. Den föreslagna ordalydelsen föranleds av bestämmelsen om att ordföranden eller vice ordföranden skall vara en person som föreslagits av de försäkrades representanter. Lagtekniskt uttrycker den föreslagna ordalydelsen bestämmelsens syfte tydligt.

Enligt den princip som ingår i lagstiftningen om aktiebolag kan det väljande organet förbehålla sig rätten att utse ordförande och vice ordförande för det organ som det har utsett. Med iakttagande av principen föreslås att bolagsstämman skall kunna välja ordförande och vice ordförande för förvaltningsrådet, om så bestäms i bolagsordningen.

Bestämmelsen i 4 mom. motsvarar vad som i 9 § 3 mom. i den gällande lagen bestäms om tillämpning av vissa av bestämmelserna om styrelsemedlemmar i 7 kap. i lagen om försäkringsbolag på förvaltningsrådets medlemmar. När lagens struktur ändras, föreslås att bestämmelsen blir 4 mom.

Det föreslås att 9 § 4 mom. i den nuvarande lagen blir 5 mom. utan några ändringar.

9 b §. Valutskott. I paragrafen föreslås bestämmelser om ett nytt organ i arbetspensionsförsäkringsbolagen, valutskottet, som skall utses av förvaltningsrådet och som vid sidan om beredningen av arvoden för och utnämning av förvaltningsrådet också skall bereda förslag till arvoden för och utnämning av styrelsemedlemmarna. Medlemmarna i valutskottet skall vara medlemmar i förvaltningsrådet eller styrelsen. Utskottet skall ha en ordförande och vice ordförande, och av dem skall den ena vara en person som föreslagits av de försäkrades representanter. Det viktiga i fråga om valutskottets sammansättning är att utskottet består till hälften av personer som föreslagits av försäkringstagarnas representanter och till hälften av personer som föreslagits av de försäkrades representanter.

Genom förslaget eftersträvas ett beredningssystem som förpliktar försäkringstagarnas och de försäkrades representanter att söka gemensamma ståndpunkter när det gäll-

er dels förvaltningsrådets, dels styrelsens sammansättning. De förslag som läggs fram som ett resultat av valutskottets beredningsarbete är inte bindande för beslutsfattarna. Bolagsstämman skall kunna välja medlemmarna i förvaltningsrådet med avvikelse från valutskottets förslag. Detsamma gäller för förvaltningsrådet beträffande styrelsen. Avsikten är likväl att förslagen till väljande skall utarbetas i samråd mellan försäkringsparterna och därför också betraktats som mera förpliktande förfaringsanvisningar än vanligt.

Enligt 4 mom. skall bolagsordningen innehålla bestämmelser om valutskottets sammansättning, om hur medlemmarna väljs och om valutskottets verksamhet.

Under beredningen av denna proposition har avseende fästs vid frågan om antalet medlemmar i valutskottet. Trots att det föreslås att varje bolag skall komma överens om saken särskilt, har det ansetts vara nödvändigt att betona vikten av att trygga en jämlik representation för försäkringstagarna och de försäkrade.

9 c §. Förvaltningsrådets uppgifter. Förvaltningsrådets viktigaste uppgift är att utse styrelsemedlemmarna och fastställa deras arvoden. En bestämmelse om detta föreslås i 1 mom. Beslut som gäller arvoden och vem som utses till medlemmar skall, så som föreslås i 9 b §, fattas på förslag av valutskottet.

Enligt den gällande lagen har förvaltningsrådet också möjlighet att välja bolagets verkställande direktör. Det föreslås att den rätten skall fräntas förvaltningsrådet. Likaså föreslås att förvaltningsrådet vid utövande av beslutanderätt skall övergå till sedvanlig praxis med majoritetsbeslut. Endast i särskilt nämnda fall skall det krävas ett förfarande som baserar sig på beslut med kvalificerad majoritet.

Enligt 2 mom. består förvaltningsrådets allmänna uppgift i att övervaka bolagets förvaltning, som styrelsen och verkställande direktören ansvarar för. Det föreslås således i enlighet med normal bolagspraxis att ansvaret för bolagets operativa verksamhet och ledningen av bolaget anförtros styrelsen och verkställande direktören. Förslaget kompletteras ytterligare av förbudet i 4 mom., enligt vilket förvaltningsrådet inte får ges andra

uppgifter eller rätt att företräda bolaget.

Det föreslås att innehållet i den gällande bestämmelsen om förvaltningsrådets rätt att sammankalla bolagsstämma eller extra bolagsstämma kvarstår oförändrat, men på grund av att lagens struktur ändras föreslås bestämmelsen bli 3 mom.

9 d §. Styrelsemedlemmar och ordförande. På samma sätt som enligt den nuvarande lagen föreslås som ett allmänt behörighetskrav att styrelsemedlemmarna och deras suppleanter samt även ordförande skall vara väl ansedda. En motsvarande bestämmelse finns för närvarande i 9 § 3 mom. Det föreslås att kravet med samma innehåll tas in i 1 mom. i den nya paragrafen.

Med ändring av den gällande lagen föreslås som ett särskilt behörighetskrav att styrelsemedlemmarna skall ha god kännedom om arbetspensionsförsäkringsverksamhet. Enligt den gällande lagen är "tillräcklig" kännedom ett absolut behörighetsvillkor. Enligt förslaget är avsikten att understryka graden av sakkunskap bland styrelsemedlemmarna också när det gäller placeringsverksamhet. Det föreslås därför att kännedomen om placeringsverksamhet skall vara "god" i stället för "tillräcklig" så som enligt den gällande lagen.

I kombination innebär dessa krav i praktiken att kompetensnivån höjs när det gäller valet av styrelsemedlemmar vid arbetspensionsförsäkringsbolagen. Det bör observeras att det inte förutsätts att alla styrelsemedlemmar skall ha både god kännedom om arbetspensionsförsäkringsverksamhet och god kännedom om placeringsverksamhet. Vid beredningen av propositionen har avseende fästs även vid att god kännedom om placeringsangelägenheter åtminstone delvis inbegriper kunskaper om företagsledning.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om kvotering av platserna i styrelsen för ett arbetspensionsförsäkringsbolag, vilket innebär att den nuvarande kvoteringen kvarstår oförändrad. Det föreslås att den motsvarande bestämmelsen i 9 § 2 mom. i den gällande lagen tas in som 2 mom. i den nya paragrafen.

Så som konstaterats ovan skall det valutskott som nämns i 9 b § bereda förslag för förvaltningsrådet om arvoden för styrelsemedlemmarna och om vem som skall utses

till medlemmar.

På samma sätt som förvaltningsrådet skall också styrelsen ha ordförande och vice ordförande, av vilka den ena skall vara en person som föreslagits av de försäkrades representanter. Syftet med bestämmelsen är att också inom styrelsens interna verksamhet stabilisera samarbetet mellan försäkringstagarnas och de försäkrades representanter utan att ingripa i de medlemskvoter som fått parternas godkännande i den praktiska verksamheten.

I likhet med förvaltningsrådet skall styrelsen välja ordförande och vice ordförande inom sig. I bolagsordningen kan det dock bestämmas att dessa skall väljas av förvaltningsrådet. Också här föreslås att den princip i lagstiftningen om aktiebolag skall iaktas enligt vilken ett organ som utser ett kollegialt organ kan förbehålla sig rätten att också utse ordförande och vice ordförande för det organ som det har utsett. Ett motsvarande förfarande föreslås även när det gäller att utse förvaltningsrådet.

Det föreslås att bestämmelsen i 9 § 4 mom. i den nuvarande lagen skall bli 4 mom. utan några ändringar. Enligt momentet skall bestämmelserna om styrelsemedlemmar tillämpas även på suppleanterna.

10 §. Styrelsens verksamhet. I paragrafen om styrelsens verksamhet föreslås bara sådana nödvändiga bestämmelser som särskilt hänför sig till arbetspensionsförsäkringsbolagens verksamhet. I övrigt iaktas, i enlighet med den tillägnade hänvisningstekniken, vad som i lagen om försäkringsbolag och lagen om aktiebolag bestäms om styrelsens verksamhet.

Det föreslås att 1 mom. ändras endast så att språkdräkten blir tydligare. Om ett arbetspensionsförsäkringsbolag är ett aktiebolag, har det aktiekapital. Om bolaget däremot är ett ömsesidigt bolag, kan det ha garantikapital. Det föreslås därför att den första meningens i 1 mom. ändras så att ordet 'och' som förenar aktiekapital och garantikapital ersätts med ordet "eller". Den enda betydelsen av ändringen är att språkdräkten blir tydligare.

Innehållet i 2 mom. motsvarar 10 § 2 mom. i den gällande lagen. Momentet inrymmer den allmänna bolagsrättsliga principen att styrelsemedlemmarna skall beredas tillfälle att närvara och yttra sig vid bolagsstämman.

Det är nödvändigt både för medlemmarna i de ansvariga organen och med tanke på beslutsfattarna vid själva bolagsstämman att styrelsemedlemmarna och verkställande direktören har möjlighet att delta i och yttra sig vid bolagsstämman.

I synnerhet i stora börsbolag har det utformats ett sätt att låta styrelsen bistås av utskott som bereder ärenden som är centrala med tanke på bolagets verksamhet. Som exempel på sådana utskott nämns i corporate governance-rekommendationerna utskott som bereder bolagets arvodes-, utnämnings- och revisionsärenden. I många bolag finns det också ett beredningsutskott som benämns arbetsutskott och vars sammansättning ofta består av styrelsens presidium eller presidiet kompletterat på lämpligt sätt.

Praxisen varierar vid olika bolag. I vissa bolag har utnämnings- och arvodesärendena sammanförts till samma utskott då ärendena hänför sig till organiseringen av ställningen för bolagets högsta ledning. Revisionsutskottet har oftast till uppgift att följa hur bolagets ekonomiärenden sköts. Utskotten utses av styrelsen och rapporterar till den.

Det föreslås att i 3 mom. tas in en bestämmelse enligt vilken arbetspensionsförsäkringsbolagen skall ha särskilda beredningsutskott för åtminstone de tre uppgifter som nämns ovan. Avsikten är inte att utesluta bolagsspecifika tillämpningar utgående från huvudregeln. Det föreslås därför bli bestämt att närmare bestämmelser om utskotten skall finnas i varje bolags bolagsordning eller helst i arbetsordningen, eftersom det går smidigare att ändra den i enlighet med aktuella behov än att revidera bolagsordningen. Också för börsbolagen gäller att bestämmelser om utskotten vanligen finns i arbetsordningarna.

Ett särskilt argument för förslaget om ett beredningssystem för arbetspensionsförsäkringsbolagen är att representanterna för försäkringstagarna och de försäkrade knyts allt fastare till bolagets praktiska verksamhet. Intresset i fråga om att styra bolagets verksamhet ökar bland dem som betalar arbetspensionsavgifter bl.a. när risktagningen inom placeringsrörelsen ökar. Det anses därför vara viktigt att tillsynen över bolagens ledning ordnas via utskott som biträder styrelsen.

11 §. Verkställande direktör. Enligt den gällande lagen skall ett arbetspensionsförsäkringsbolag ha en verkställande direktör, som kan utses av förvaltningsrådet eller styrelsen. I fråga om formen för utnämning och avskedande bestäms dessutom att verkställande direktören utses för och avskedas från bolaget genom ett beslut med kvalificerad majoritet.

Det föreslås att paragrafen ändras så att förvaltningsrådets rätt att utse verkställande direktören stryks. Enligt normal aktiebolagspraxis skall styrelsen utse och avskeda verkställande direktören samt övervaka hans eller hennes verksamhet. Det är ändamålsenligt att arbetspensionsbolagen övergår till allmän praxis. Samtidigt föreslås bli bestämt att om bolaget har en ställföreträdare för verkställande direktören, skall på honom eller henne tillämpas vad som bestäms om verkställande direktören.

Det föreslås också att de gällande bestämmelserna om kvalificerad majoritet i samband med utnämning stryks. Också på denna punkt ändras arbetspensionsförsäkringsbolagens verksamhet i enlighet med normal bolagspraxis.

Enligt den gällande lagen förutsätts att den som väljs till verkställande direktör för ett arbetspensionsförsäkringsbolag eller till ställföreträdare för verkställande direktören har "tillräcklig" kännedom om arbetspensionsförsäkringsverksamhet, placeringsverksamhet och företagsledning. I analogi med behörighetsvillkoren för styrelsemedlemmarna föreslås att det i lagen ställs allt högre krav även på verkställande direktörens kompetens. I 2 mom. föreslås därför att kännedomen om arbetspensionsförsäkringsverksamhet, placeringsverksamhet och företagsledning höjs från nivån "tillräcklig" till nivån "god". Kännedom om företagsledning kan antagligen åtminstone delvis betraktas som ett led i kännedomen om placeringsverksamhet och vice versa.

Det höjda kravet i fråga om behörighetsvillkoren har ansetts stå i samklang med den föreslagna utvecklingen i riktning mot allt friare och också mera riskbenägen placeringsverksamhet för arbetspensionsförsäkringsbolagen. När ekonomisk aktivitet på den riskbenägna aktiemarknaden ökar, faller det sig naturligt att verkställande direktören för

ett arbetspensionsförsäkringsbolag och de anställda som ansvarar för placeringsverksamheten har en sådan kompetens som uppfyller de nya kraven.

Verkställande direktören för ett arbetspensionsförsäkringsbolag skall inte längre kunna ingå i förvaltningsrådet eller styrelsen för bolaget. Också till denna del har målet varit att följa de corporative governance-rekommendationer som gäller börsbolag. Det föreslås att en bestämmelse om detta tas in i 3 mom.

Styrelsen väljer verkställande direktören och övervakar hans eller hennes verksamhet. Det är då naturligt att verkställande direktören inte är medlem i arbetspensionsförsäkringsbolagets styrelse. Möjligheten att verkställande direktören är medlem i bolagets förvaltningsråd skulle i sin tur vara helt exceptionell. Förvaltningsrådet skall övervaka bolagets verksamhet som styrelsen och verkställande direktören ansvarar för. Som medlem i förvaltningsrådet skulle verkställande direktören delvis övervaka sin egen verksamhet. Detta är inte förenligt med principerna för tillsynssystemet, och därför föreslås i 3 mom. en bestämmelse om att verkställande direktören för ett arbetspensionsförsäkringsbolag inte skall få vara medlem i bolagets förvaltningsråd eller styrelse.

12 §. Särskilda behörighetsvillkor för ledningen. I 1 och 2 mom. i den gällande lagen bestäms om kraven i fråga om särskilda behörighetsvillkor för medlemmarna i ett arbetspensionsförsäkringsbolags styrelse och förvaltningsråd och för verkställande direktören. Behörighetsvillkoren enligt båda momenten är allmänna, och enligt detta förslag behöver de inte ändras. Det föreslås att bestämmelserna kvarstår oförändrade i 1 och 2 mom.

Enligt det gällande 3 mom. skall majoriteten av det totala antalet medlemmar i förvaltningsrådet och styrelsen bestå av oavhängiga beslutsfattare på så vis att de inte ingår i förvaltningsrådet eller styrelsen för samma försäkringsbolag eller kreditinstitut eller finansiella institut eller ett bolag som hör till samma koncern som institutet eller försäkringsbolaget. Majoriteten av medlemmarna får inte heller vara anställda hos de nämnda bolagen.

Syftet med bestämmelsen är att trygga verksamhetens syfte enligt 2 §. Ett arbetspensionsförsäkringsbolag får inte ha några andra mål för verksamheten än att sköta det lagstadgade arbetspensionssystemet. Om en betydande del av styrelsemedlemmarna i ett arbetspensionsförsäkringsbolag är anställda hos eller utför förtroendeuppgifter vid ett annat försäkringsbolag eller t.ex. ett kreditinstitut, finns det risk för att rollerna sammanblandas.

Ordalydelsen i den gällande lagen tillåter att hälften av styrelsemedlemmarna är verksamma i en annan uppgift av detta slag, vilken eventuellt kan äventyra bolagets självständiga verksamhet. Den gällande bestämmelsen anses inte längre vara tillräcklig för att förhindra rollsammansblandningar. Det föreslås därför att behörighetsvillkoren enligt 3 mom. åtstramas betydligt för både medlemmarna av förvaltningsrådet och styrelsemedlemmarna. Enligt förslaget skall två tredjedelar av antalet medlemmar i förvaltningsrådet och styrelsen vara personer som inte är anställda hos eller har hand om förtroendeuppdrag i samma eller ett annat försäkringsbolag eller ett kreditinstitut eller finansiellt institut eller ett fondbolag. Det föreslås också att begränsningen utvidgas så att behörighetsvillkoret inte skall kunna kringgå via en försäkringsholdingsammanslutning som avses i lagen om försäkringsbolag, en holdingsammanslutning som avses i kreditinstitutslagen eller en sammanslutning som hör till ett finans- och försäkringskonglomerat.

I förslaget har fästs särskilt avseende vid att ordförandena för förvaltningsrådet och styrelsen skall vara oavhängiga av annan försäkrings- och affärsverksamhet. En koppling till annan affärsverksamhet kan äventyra deras möjligheter att i viktiga förtroendeuppdrag för arbetspensionsförsäkringsbolaget koncentrera sig enbart på att uppnå syftet med arbetspensionsförsäkringsbolaget så som bestäms i 2 och 3 §. I fråga om dem föreslås därför att de, med små undantag, skall omfattas av samma behörighetsvillkor som de som föreslås även för verkställande direktören. Båda ordförandena har ansetts ha en så stark position i ett arbetspensionsförsäkringsbolag att en jämförelse av detta slag har ansetts vara motiverad.

Enligt det nuvarande 4 mom. får den som är medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen för ett arbetspensionsförsäkringsbolag inte vara medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen för ett annat arbetspensionsförsäkringsbolag. Det föreslås att förbudet utvidgas till att gälla även verkställande direktören, dvs. att verkställande direktören inte får vara medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen för ett annat arbetspensionsförsäkringsbolag.

I det nuvarande 5 mom. ingår en bestämmelse enligt vilken verkställande direktören för ett arbetspensionsförsäkringsbolag eller dennes ställföreträdare inte får vara anställd hos en sammanslutning som hör till samma i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat avsedda konglomerat. Genom den bestämmelse som föreslås ingå i 3 mom. föreslås detta krav nu börja omfatta två tredjedelar av medlemmarna i förvaltningsrådet och styrelsen. Enligt momentet gäller samma krav även medlemskap i förvaltningsrådet och styrelsen för en sådan sammanslutning. Det föreslås dessutom att till momentet fogas en bestämmelse om att anställning hos eller ovan avsedda förtroendeuppdrag i en holdingsammanslutning som utövar bestämmanderätt för ett försäkringsbolag, ett kreditinstitut eller finansiellt institut och ett fondbolag skall omfattas av samma bestämmelser som gäller ett försäkringsbolag, ett kreditinstitut eller finansiellt institut och ett fondbolag som är föremål för ägande. Förslaget syftar till att förhindra att jävighetsregler kringgås via ägande.

För att undanröja tolkningssvårigheter i fråga om huruvida anställning hos ett bolag avser även verkställande direktören för bolaget, föreslås i 5 mom. ett med anställning och medlemskap i förvaltningsrådet eller styrelsen jämförbart förbud som gäller verksamhet som verkställande direktör för de bolag, konglomerat eller sammanslutningar som nämns i 3 mom.

Avsikten är således att i betydande grad skärpa behörighetsvillkoren för dem som är verksamma i förtroendeuppdrag vid eller som verkställande direktör för ett arbetspensionsförsäkringsbolag. Målet är att trygga en självständig arbetspensionsförsäkringsverksamhet. Syftet med förslaget är att understryka arbetspensionsförsäkringsverksamhetens

självständiga karaktär, arbetspensionsförsäkringsbolagens oavhängiga verksamhet och bolagens koncentring på att enbart ha hand om arbetspensionsförsäkringsverksamhet. En accentuering av arbetspensionsförsäkringsbolagens självständighet och oavhängighet på det sätt som föreslås är också en fingervisning i riktning mot Europeiska unionen om att arbetspensionsförsäkringsverksamheten, i enlighet med livförsäkringsdirektivet, bedrivs åtskild från annan försäkringsverksamhet inte bara juridiskt i egna bolag utan också på praktisk nivå då kravet på separering utsträcks till att gälla bolagets ledande personal och förvaltningspersonal.

Det interna och externa förtroendet för ett bolag ökar betydligt när medlemmarna i de centrala förvaltningsorganen i huvudsak skall koncentrera sig på arbetspensionsförsäkringsverksamheten. Arbetspensionsförsäkringsverksamheten kan också göras öppnare för insyn, om det inte finns risk för att dess ekonomiska tillstånd, konkurrenskonstellationer eller marknadsföring kan sammanblandas med uppgifterna om andra företag. I detta hänseende är det viktigt att arbetspensionsbolagens förvaltning separeras från andra affärstransaktioner.

Efter det att de föreslagna behörighetsvillkoren har uppfyllts får fortfarande en tredjedel av medlemmarna i styrelsen för ett arbetspensionsförsäkringsbolag höra till styrelsen för t.ex. ett kreditinstitut.

För bevakning av ett arbetspensionsförsäkringsbolags intressen kan det förutsättas att bolaget är representerat i ett annat bolags styrelse eller förvaltningsråd. I 5 mom. föreslås därför en bestämmelse enligt vilken förbudet att delta i arbetet i ett annat bolags förvaltningsråd eller styrelse inte skall gälla verkställande direktören för ett arbetspensionsförsäkringsbolag. Ett bolags styrelse kan, då arbetspensionsförsäkringsbolagets fördel kräver det, ställa verkställande direktören till förfogande som medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen för ett annat bolag. I 5 mom. föreslås dessutom ett förbud enligt vilket verkställande direktören inte skall få vara revisor i en sammanslutning som avses i 3 mom.

Under beredningen av denna proposition diskuterades det huruvida det i lagen borde

tas in bestämmelser i händelse av att en medlem i ett förtroendeorgan, förvaltningsrådet eller styrelsen för ett arbetspensionsförsäkringsbolag förlorar den ställning på basis av vilken han eller hon har valts till uppdraget. I lagförslaget har det inte tagits ställning till dessa frågor, men under beredningen av förslaget har det konstaterats att det av sakens natur följer att förlust av den position som vid den aktuella tidpunkten legat till grund för valet också bör leda till avgång från uppdrag inom arbetspensionsförsäkringsbolagets organ. Detta är förenligt med god bolagspraxis, och i praktiken har man också hittills i regel förfarit på det sättet. Bestämmelser om detta kan naturligtvis ingå i bolagsordningen eller i bolagets arbetsordning, om det anses nödvändigt av tydlighetsskäl.

8 kap. **Vinstutdelning och annan användning av bolagets tillgångar**

21 §. *Arbetspensionsförsäkringsbolagets tillgångar.* Den nuvarande rubriken för paragrafen lyder "Innehav av arbetspensionsförsäkringsbolagets tillgångar". I lagrummet bestäms dock inte om innehav av tillgångar, utan snarare om rätt att använda dem i de särskilda situationer som anges i lagrummet. Det föreslås därför att rubriken ändras så att den lyder "Arbetspensionsförsäkringsbolagets tillgångar".

Innehållet i 1 mom. har gett upphov till missförstånd och feltolkningar. Det är därför befogat att konstatera att arbetspensionsförsäkringsbolaget självt innehar alla tillgångar. Det finns rikligt med bestämmelser om innehav i bolag på annat håll, och i dem regleras utövandet av den beslutanderätt som följer av innehavet.

I 1 mom. bestäms om reglering av egendomen i samband med likvidation eller upplösning av ett arbetspensionsförsäkringsbolag, överlåtelse av försäkringsbeståndet eller annan reglering vid fördelning av tillgångar. Enligt lagen gäller att av de tillgångar som överstiger skulderna i ett arbetspensionsförsäkringsbolag hör till aktieägarna eller innehavarna av garantiandelarna bara en sådan andel av placeringarna i bolagets eget kapital som motsvarar aktierna eller garantiandelarna. På placeringarna beräknas dessutom en

skäligen avkastning. Till denna del har bestämmelsen en dimension som också omfattar vinstutdelning i ett arbetspensionsbolag.

I ett arbetspensionsförsäkringsbolag står aktieägarna eller innehavarna av garantiandelarna för en mycket liten insats i fråga om bolagets samtliga tillgångar. Insatsen motsvarar vanligen ungefär en halv procent av bolagets ansvarsförbindelser. Dessa kapitalandelar har inte någon nämnvärd betydelse när bolagets riskbärkraft eller solvens bedöms. På grund av detta och till följd av arbetspensionsförsäkringsbolagets karaktär har det föreskrivits att av bolagets nettoförmögenhet hör till ägarna av aktiekapitalet och innehavarna av garantiandelarna bara det som de har satsat i bolaget och den skäliga avkastning som beräknas på insatsen.

Bolagets övriga nettoförmögenhet hör till försäkringstagarna som en del av försäkringsbeståndet. Syftet med bestämmelsen har varit att precisera försäkringstagarnas rätt till arbetspensionsförsäkringsbolagets nettotillgångar. Tillgångarna tillhör försäkringstagarna, men en viktig begränsning utgörs av bestämmelsen om att tillgångarna hänförs till försäkringsbeståndet. De tillgångar som hänförs till försäkringsbeståndet är avsedda att användas för tryggnad av de försäkrades lagstadgade förmåner. När det gäller försäkringstagarna innebär begränsningen i fråga om användningen av tillgångarna att försäkringstagarna inte får ut medel ur bolaget annat än i enlighet med de specialvillkor som föreskrivits för detta.

Också de försäkrades rätt till tillgångarna har begränsats genom noggranna bestämmelser. Av bolagets tillgångar kan de försäkrade få bara den andel genom vilken deras lagstadgade pensionsrätt tryggas. De försäkrades rätt till tillgångarna inträder i samband med försäkringsfallet, pensioneringen. Pensionerna betalas ut till de försäkrade av bolagets medel på det som föreskrivs i lagen och i andra bestämmelser.

När den nettoegendom efter den nettoförmögenhet som beräknas för aktieägarna och innehavarna av garantiandelarna enligt den gällande lagen hör till försäkringstagarna såsom en del av försäkringsbeståndet, föreslås nu att 1 mom. kompletteras med ett tillägg som gäller användningsändamålet för de till-

gångar som hör till försäkringsbeståndet. Tillägget anses vara nödvändigt för att klargöra hur tillgångarna tillhör respektive part. Enligt den föreslagna kompletteringen skall tillgångar som hör till försäkringsbeståndet användas för de försäkrades pensionskydd. För att skapa klarhet i fråga om de försäkrades förmåner är det viktigt att också konstatera att tillgångarna i försäkringsbeståndet tillhör de försäkrade såsom deras rätt att få sitt lagstadgade pensionskydd ur tillgångarna. Det preciserade innehållet i paragrafen skapar klarhet i försäkringstagarnas och de försäkrades rätt till arbetspensionsförsäkringsbolagets tillgångar. Försäkringstagarna har rätt till nettotillgångarna med vissa begränsningar, men bara som en del av försäkringsbeståndet. Tillgångarna i försäkringsbeståndet hör i sin tur till de försäkrade, men bara via den rätt som tryggar deras lagstadgade pension efter pensionsfallet.

24 §. Användning av tillgångar. Det föreslås att innehållet i paragrafen skall kvarstå oförändrat. Då avsikten inte är att det i paragrafen skall bestämmas särskilt om användningen av ett pensionsförsäkringsbolags tillgångar, föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den gäller användningen av ett arbetspensionsförsäkringsbolags tillgångar, vilket ger en exaktare bild av innehållet.

9 kap. **Arbetspensionsförsäkringsbolagets placeringsverksamhet**

28 §. Placeringsplan. Enligt lagrummet skall ett arbetspensionsförsäkringsbolags styrelse göra upp en plan för placeringen av bolagets tillgångar, och principerna för uppgörandet av den skall årligen underställas förvaltningsrådet för fastställelse. Uppgörande en placeringsplan och fastställelse av den hör i typiska fall till bolagets viktigaste operativa uppgifter. De förslag i denna proposition som gäller styrelsens och verkställande direktörens uppgifter siktar till att koncentrera den operativa ledningen av bolaget till verkställande direktören och styrelsen, som övervakar verkställande direktörens verksamhet. Det föreslås därför att förvaltningsrådets skyldighet att årligen fastställa grunderna för uppgörandet av placeringsplanen slopas. Uppgiften har karaktär av företagsledning

och lämpar sig inte längre i samband med den föreslagna ställningen som allmän övervakare av arbetspensionsförsäkringsbolagets verksamhet som föreslås för förvaltningsrådet.

I 2 § 1 mom. föreslås att syftet med arbetspensionsförsäkringsbolagets verksamhet preciseras på så vis att bolaget skall bedriva lagstadgad arbetspensionsförsäkringsrörelse som hänför sig till den sociala tryggheten. Placeringsverksamhet som hänför sig till arbetspensionsförsäkring utgör ett viktigt led i de metoder med hjälp av vilka bolaget tryggar sina möjligheter att fullgöra sina lagstadgade uppgifter. Därför bör det också i fråga om placeringsplanen förutsättas att det vid uppgörandet av planen beaktas att den försäkringsrörelse bolaget bedriver utgör ett led i den lagstadgade sociala tryggheten.

Enligt 2 § skall ett arbetspensionsförsäkringsbolag sköta de medel som inflyter till bolaget på ett sätt som tryggar de förmåner som försäkringarnas omfattar. Bestämmelsen inrymmer en viss försiktighetsförpliktelse också i fråga om placeringsverksamhet. Det har därför ansetts vara nödvändigt att föreslå att bedrivande av arbetspensionsförsäkringsrörelse skall betraktas som ett led i den lagstadgade sociala tryggheten också i samband med uppgörande av placeringsplanen.

Parallellt med denna proposition behandlar riksdagen en proposition som syftar till att öka risktagningens möjligheter inom arbetspensionsförsäkringsbolagens placeringsverksamhet. Målet med propositionen är att arbetspensionsförsäkringsbolagens placeringsverksamhet skall utvecklas på ett sådant sätt att placeringsverksamhetens resultat ökar. Målsättningen innebär ökade risktagningar även i praktiken. Samtidigt med godkännandet av en eventuellt rent av betydande ökning av risktagningen föreslås som motvikt till risken en utökning av förvaltningstillsynen för delägarna i arbetspensionsförsäkringsbolagen och å andra sidan en betoning av arbetspensionsförsäkringsverksamhetens karaktär av social trygghet.

11 kap. Särskilda bestämmelser

30 §. *Uppgifter om arbetspensionsförsäkringsbolagets ekonomi.* I den gällande for-

men innehåller paragrafen bestämmelser om att ett arbetspensionsförsäkringsbolag skall särredovisa sina egna bokslutsuppgifter i samband med bokslutet så att de inte kan tas med i uppgifterna i koncernbokslutet för ett annat försäkringsbolag eller en annan sammanslutning.

Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. Enligt momentet skall ett arbetspensionsförsäkringsbolag lämna uppgifter om det faktiska tillståndet i fråga om dess marknadsföring, kundförvärv och övriga affärsverksamhet på så vis åtskilda att det utifrån dem uppkommer en korrekt och tillräcklig bild av pensionsförsäkringsbolagets ekonomiska ställning. Förslaget syftar till att understryka den självständighet och åtskillnad från annan försäkringsaffärsverksamhet som i enlighet med arbetspensionsförsäkringsbolagens särskilda ställning inom Europeiska unionen hänför sig till syftet med arbetspensionsförsäkringsbolagets verksamhet.

Uppgifterna om arbetspensionsförsäkringsbolagets marknadsandelar får inte fördunklas genom att de presenteras i stora drag eller kombineras t.ex. i samband med allmänna uppgifter om koncernen. Vidare föreslås att arbetspensionsförsäkringsbolaget, på det sätt som Försäkringsinspektionen bestämmer, skall underrätta inspektionen om betydande eller exceptionella affärstransaktioner som det har genomfört i syfte att förvärva kunder eller i andra marknadsföringssyften eller tillsammans med kunderna.

Syftet med förslaget är att förhindra att arbetspensionsförsäkringsbolagens tillgångar på ett överdrivet eller något annat oändamålsenligt sätt används för att värva nya kunder. Om detta likväl förekommer, bör det vara möjligt att öppet få information om det. Med hänsyn till pensionsförsäkringsbolagens gamla kunders förmåner och fullgörandet av bolagens grundläggande uppgift bör avseende fästas vid användningen av medel i marknadsföringssyfte. Den bästa metoden för att övervaka detta är att genom lagstiftning göra verksamheten öppen och lätt att följa. Därigenom möjliggörs en effektiv marknadstillsyn vid sidan av myndighetstillsynen. Via marknadstillsynen får konkurrenterna tillräckliga uppgifter om varandras verksamhet och framgång. Kunderna får tillräckliga upp-

gifter om verksamhetsprinciperna och det ekonomiska tillståndet för de arbetspensionsförsäkringsbolag som erbjuder tjänsterna.

Eftersom innehållet i paragrafen breddas, föreslås att rubriken ändras så att den motsvarar innehållet i lagrummet.

38 §. Övergångsbestämmelser och tillstånd till undantag. Det föreslås att möjligheten att få tillstånd till undantag enligt 2 mom. utvidgas till vissa delar. Det föreslås därför att paragrafens rubrik ändras så att den bättre motsvarar det nya innehållet i 2 mom.

Det föreslås att den nuvarande övergångsbestämmelsen som gäller placeringsverksamheten i 2 mom. preciseras så att tillstånd till undantag kan beviljas enbart i fråga om bestämmelsen i 27 § 1 mom. som gäller egen personal i placeringsverksamheten. Tillstånd till undantag avses inte kunna beviljas i fråga om 27 § 1 mom. första meningen som avser placeringsverksamhetens oavhängighet.

Dessutom föreslås momentet ändras så att Försäkringsinspektionen skall kunna bevilja undantag även i fråga om bestämmelsen som avser beredningsutskotten i 10 § 3 mom.. Den föreslagna möjligheten till undantag är nödvändig därför att ett utskottssystem av det aktuella slaget är avsett att vara till hjälp för förvaltningsorganen i stora bolag när det gäller att bereda ärenden som är viktiga med tanke på bolagets verksamhet. De allra minsta arbetspensionsförsäkringsbolagen har inte något behov av ett liknande arrangemang. I enlighet med vad som framförs längre fram i motiveringen till detta moment berör möjligheten att få tillstånd till undantag således endast små arbetspensionsbolag som innehar bara en obetydlig marknadsandel i fråga om arbetspensionsförsäkringsverksamheten.

Bestämmelserna i 2 mom. har ansetts vara alltför allmänt formulerade; i synnerhet med anledning av arbetspensionsförsäkringsbolagens särskilda ställning i Europeiska unionen. Det föreslås att bestämmelserna skärps så att Försäkringsinspektionens tillstånd till arrangemang som avviker från bestämmelserna som nämnts ovan skall kunna fås endast i undantagsfall i fortsättningen.

Som allmänt villkor för tillstånd till undantag från Försäkringsinspektionen föreslås att sökanden skall lägga fram ett vägande skäl och att det arbetspensionsförsäkringsbolag

som ansöker om tillståndet är litet och att dess marknadsandel är obetydlig med hänsyn till branschen som helhet. En avvikelse skall kunna godkännas endast om den inte innebär intrång i syftet med arbetspensionsbolagets verksamhet enligt 2 § och om den inte äventyrar en sund branschutveckling. På samma sätt som enligt den nuvarande lagen skall Försäkringsinspektionen kunna förena tillståndet till undantag med särskilda villkor, t.ex. att tillståndet till undantag beviljas för en viss tid.

Syftet med förfarandet med tillstånd till undantag är att göra det möjligt även för små bolag att inträda och verka på arbetspensionsförsäkringsmarknaden. Ett tillstånd till undantag gör det möjligt för små bolag att vid beredning av placeringsverksamheten t.ex. få hjälp av personalen vid en annan pensionsanstalt. Bolaget skall dock fatta självständiga placeringsbeslut.

Ordalydelsen "ett arbetspensionsförsäkringsbolag som är verksamt när denna lag träder i kraft" i momentet avser ikraftträdandet av den ursprungliga lagen, den 1 maj 1997. Eftersom avsikten är att tillstånd till undantag som avses i momentet skall kunna sökas även i framtiden av möjligen grundade nya, små och i fråga om marknadsandelar ringa arbetspensionsförsäkringsbolag, föreslås bundenheten till nämnda datum avlägsnas. Med anledning av arbetsfördelningen mellan ministeriet och Försäkringsinspektionen ändras omnämmandet av vederbörande ministerium till Försäkringsinspektionen.

De undantag som med stöd av det gällande 38 § 2 mom. har meddelats före den föreslagna lagens ikraftträdande skall dock fortsätta att gälla också efter ikraftträdandet. En bestämmelse om detta föreslås i 6 mom. i ikraftträdandebestämmelsen.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 2007.

Enligt 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen skall medlemmarna i förvaltningsrådet och styrelsen för ett arbetspensionsförsäkringsbolag uppfylla behörighetsvillkoren enligt föreliggande lag inom två år och verk-

ställande direktören inom ett år från lagens ikraftträdande.

I 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen föreslås en övergångsbestämmelse enligt vilken det valutskott för ett arbetspensionsförsäkringsbolag som nämns i 9 b § och de beredningsutskott för styrelsen som avses i 10 § skall utses senast inom ett år från lagens ikraftträdande.

Enligt 4 mom. skall ett arbetspensionsförsäkringsbolags innehav inom ett främmande verksamhetsområde ordnas i enlighet med 5 § 2 mom. inom ett år från lagens ikraftträdande.

Den nya lagen innehåller bestämmelser som påverkar arbetspensionsförsäkringsbolagets bolagsordning. Enligt 5 mom. i ikraftträdandebestämmelsen skall en ändring av

bolagsordningen så att den blir förenlig med föreliggande lag anmälas för registrering senast inom ett år från lagens ikraftträdande. Bestämmelserna om rätt att vid bolagsstämman utöva beslutanderätt via ett ombud och bestämmelserna om förvaltningsrådets uppgifter skall tillämpas omedelbart efter lagens ikraftträdande i stället för framtida bestämmelser om dem i bolagsordningen.

Enligt 6 mom. i ikraftträdandebestämmelsen skall de undantag som beviljats med stöd av 38 § 2 mom. i dess lydelse före ikraftträdandet fortsätta att gälla också efter lagens ikraftträdande.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 25 april 1997 om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997) 1 § 1 och 3 mom., 2 §, 5 § 2 mom., 6 § 1 mom., 6 a §, rubriken för 4 kap., 9—11 §, 12 § 3—5 mom., rubriken för 21 §, 21 § 1 mom., rubriken för 24 §, 28 § 1 mom., rubriken för 30 §, rubriken för 38 § och 38 § 2 mom.,

av dem 1 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1322/2004, 5 § 2 mom. sådant det lyder i lag 951/2000, 6 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1208/1998, 6 a och 10 § sådana de lyder i lag 419/2003, 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 640/1997 och 708/2004, 11 § sådan den lyder i nämnda lag 640/1997 och 12 § 3—5 mom. sådana de lyder i nämnda lag 708/2004, samt

fogas till lagen nya 9 a—9 d § och till 30 § nya 2 och 3 mom. som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på finländska ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsaktiebolag vilkas verksamhet omfattar bedrivande av sådan lagstadgad pensionsförsäkringsrörelse som avses i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) eller i lagen om pension för arbetstagare och lagen om pension för företagare (468/1969) (*arbetspensionsförsäkringsbolag*).

På arbetspensionsförsäkringsbolag tillämpas dock inte 1 kap. 3, 3 a och 4 a §, 2 kap. 1 a § 2 mom., 2 § 1, 2 och 5 mom., 2 a §, 4 § 1 mom. 3 punkten och 5 § 1, 2 och 5 mom., 2 a kap., 3 kap., 1 § 1 mom., 1 a, 3, 4 och 7 §, 7 kap. 1 a § 2 mom., 2, 3 och 3 a §, 7 § 1, 3 och 4 mom., 10 kap. 2 § 1—6 mom., 3 a, 3 b, 4 d och 7 §, 11 kap. 1 och 6—14 §, 12 kap. 1 § 2 mom. och 4 och 5 §, 13 kap., 14 kap. 1 § 2 mom., 4 § 2 mom., 4 a, 5 b, 6 och 7 §, 14 a kap. 7 § 4 mom. och 8 §, 15 kap. 25 § 3 mom., 26 och 27 § och 34 § 2 mom., 16 kap. 13 § 4 mom., 16 a kap. 9 § 4 mom. samt 10 och 13—15 §, 16 b kap. 4 § 3 mom. och 18 kap. 9 § 2 mom. i lagen om försäkringsbolag.

2 §

Syftet med arbetspensionsförsäkringsbolagets verksamhet

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag skall bedriva lagstadgad pensionsförsäkringsrörelse som hänför sig till den sociala tryggheten genom att sköta verkställigheten av det lagstadgade pensionsskyddet enligt de lagar som nämns i 1 § 1 mom. samt sköta de medel som inflyter till bolaget för detta ändamål på ett sätt som tryggar de förmåner som försäkringarna omfattar.

5 §

Innehav inom ett främmande verksamhetsområde

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag får inte ensamt eller tillsammans med sina dotter-samfund utan tillstånd av Försäkringsinspektionen äga mer än tio procent av aktierna, medlemsandelarna eller bolagsandelarna och inte mer än tio procent av det röstetal som samtliga aktier, medlemsandelar eller bolagsandelar medför i ett kreditinstitut eller fi-

nansiellt institut som står under offentlig övervakning eller i sådana holdingsammanslutningar enligt 4 § 1 mom. i kreditinstitutslagen (1607/1993) som har bestämmanderätt i dessa, med undantag av fondbolag.

6 §

Koncession

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag skall för verksamhet enligt lagen om pension för arbetstagare eller lagen om pension för företagare inneha av statsrådet beviljad koncession som gäller i Finland. Statsrådet skall bevilja koncession, om den tilltänkta försäkringsrörelsen eller bolagets i 2 kap. 2 § 4 mom. i lagen om försäkringsbolag avsedda delägare inte bedöms äventyra en sund utveckling av pensionsförsäkringsverksamheten, om försäkringsbolagets ledning uppfyller de krav som ställs i denna lag och i 7 kap. i lagen om försäkringsbolag och om arbetspensionsförsäkringsbolagets aktiekapital eller garantikapital och grundfond tillsammans (*grundkapital*) är minst 5 000 000 euro.

6 a §

Delägare i ett ömsesidigt arbetspensionsförsäkringsbolag

Delägare i ett ömsesidigt arbetspensionsförsäkringsbolag är försäkringstagarna och de försäkrade samt, om så bestäms i bolagsordningen, innehavarna av garantiandelar.

4 kap.

Bolagets förvaltning

9 §

Bolagsstämma

Delägarna i bolaget utövar beslutanderätt vid bolagsstämman med iakttagande av bestämmelserna om bolagsstämma i 8 kap. i lagen om försäkringsbolag.

De försäkrades representanter vid bolagsstämman väljs särskilt för varje försäkring genom ett förfarande som föreskrivs i 5 § 2 mom. i lagen om samarbete inom företag (725/1978) eller genom ett motsvarande förfarande. Bestämmelser om förfarandet för väljande skall tas in i arbetspensionsförsäkringsbolagets bolagsordning.

Vid bolagsstämman får de som har beslutanderätt utöva sin rätt via ett ombud. Denna rätt får inte begränsas genom bolagsordningen.

9 a §

Förvaltningsråd

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag skall ha ett förvaltningsråd som utses av bolagsstämman.

Försäkringstagarna och de försäkrade skall vara representerade i förvaltningsrådet. Representanterna skall väljas bland de personer som har föreslagits av de centrala arbetsgivar- och löntagarorganisationerna. De skall vara lika många och de skall sammanlagt utgöra minst hälften av medlemsantalet i förvaltningsrådet.

Förvaltningsrådet skall ha en ordförande och vice ordförande, vilka förvaltningsrådet utser inom sig och av vilka den ena skall vara en person som har föreslagits av de försäkrades representanter. Förvaltningsrådets ordförande och vice ordförande kan också utses av bolagsstämman, om så bestäms i bolagsordningen.

Vad som i 7 kap. 1 a § 3 och 4 mom. samt 4 och 5 § i lagen om försäkringsbolag och i 16 kap. 4 § i lagen om aktiebolag bestäms om styrelsemedlemmar, suppleanter och ordförande tillämpas på motsvarande sätt på förvaltningsrådets medlemmar, suppleanter och ordförande.

Vad denna lag bestämmer om medlemmar i förvaltningsrådet skall på motsvarande sätt tillämpas på suppleanterna.

9 b §

Valutskott

Förslag till arvoden för medlemmarna i förvaltningsrådet och utnämning av med-

lemmar i förvaltningsrådet bereds för bolagsstämman av ett valuskott som utsetts av förvaltningsrådet och vars medlemmar skall vara medlemmar i arbetspensionsförsäkringsbolagets förvaltningsråd eller styrelse.

Valuskottet har en ordförande och en vice ordförande, av vilka den ena skall vara en person som har föreslagits av de försäkrades representanter. Av medlemmarna i valuskottet väljs hälften bland personer som föreslagits av försäkringstagarnas representanter i förvaltningsrådet och hälften bland personer som föreslagits av de försäkrades representanter i förvaltningsrådet.

Valuskottet bereder för förvaltningsrådet förslag till styrelsemedlemmarnas arvoden och utnämning av styrelsemedlemmar.

I bolagsordningen bestäms närmare om valuskottets sammansättning, om hur medlemmarna väljs och om dess verksamhet.

9 c §

Förvaltningsrådets uppgifter

Förvaltningsrådet fastställer arvoden för medlemmarna i arbetspensionsförsäkringsbolagets styrelse och utser styrelsemedlemmarna.

Förvaltningsrådet skall övervaka bolagets förvaltning, som styrelsen och verkställande direktören ansvarar för.

I fråga om förvaltningsrådets rätt att kräva sammankallande av extra bolagsstämma samt att sammankalla bolagsstämma tillämpas 8 kap. 8 § i lagen om försäkringsbolag.

Förvaltningsrådet får inte ges andra uppgifter eller rätt att företräda bolaget.

9 d §

Styrelsemedlemmar och ordförande

Styrelsemedlemmarna skall vara ansedda och ha god kännedom om arbetspensionsförsäkringsverksamhet. I styrelsen skall det också finnas god sakkunskap om placeringsverksamhet.

Försäkringstagarna och de försäkrade skall vara representerade i arbetspensionsförsäk-

ringsbolagets styrelse. Representanterna skall väljas bland de personer som har föreslagits av de centrala arbetsgivar- och löntagarorganisationerna. De skall vara lika många och de skall sammanlagt utgöra minst hälften av medlemsantalet i styrelsen.

Styrelsen utser ordförande och vice ordförande inom sig, och av dem skall den ena vara en person som har föreslagits av de försäkrades representanter. Styrelsens ordförande och vice ordförande kan också utses av förvaltningsområdet, om så bestäms i bolagsordningen. Vad denna lag bestämmer om styrelsemedlemmar skall på motsvarande sätt tillämpas på suppleanterna.

10 §

Styrelsens verksamhet

När styrelsen fattar beslut om eller lägger fram förslag till ökning eller nedsättning av bolagets aktiekapital eller garantikapital, fusion, överlåtelse eller övertagande av försäkringsbeståndet, garantikapital, vinstutdelning eller arbetspensionsförsäkringsbolagets placeringsplan skall som styrelsens beslut gälla den åsikt som minst två tredjedelar av styrelsens närvarande medlemmar har biträtt.

En styrelsemedlem skall beredas tillfälle att närvara och yttra sig på bolagsstämman.

Styrelsen skall utse beredningsutskott åtminstone för de utnämnings-, arvodes- och revisionsärenden som den behandlar.

11 §

Verkställande direktör

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag har en verkställande direktör, som styrelsen utser. Om bolaget har en ställföreträdare för verkställande direktören, skall på honom tillämpas vad denna lag föreskriver om verkställande direktören.

Verkställande direktören skall vara ansedd och ha god kännedom om arbetspensionsförsäkringsverksamhet, placeringsverksamhet och företagsledning.

Verkställande direktören får inte vara medlem i bolagets förvaltningsråd eller styrelse.

12 §

Särskilda behörighetsvillkor för ledningen

Ordföranden samt två tredjedelar av de övriga medlemmarna i förvaltningsrådet och styrelsen skall vara personer som inte är anställda hos, verkställande direktör för eller medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen för samma eller ett annat försäkringsbolag eller en försäkringsholdingsammanslutning eller ett kreditinstitut eller finansiellt institut eller en sådan holdingsammanslutning eller ett sådant fondbolag enligt 4 § i kreditinstitutslagen som har beslutanderätt i ett kreditinstitut eller finansiellt institut eller en sammanslutning som hör till samma koncern eller till samma i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004) avsedda konglomerat som försäkringsbolaget, institutet, sammanslutningen eller fondbolaget.

Den som är medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen eller verkställande direktör för bolaget får inte vara medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen för ett annat arbetspensionsförsäkringsbolag.

I fråga om verkställande direktören tillämpas behörighetskravet enligt 3 mom. med undantag för förbudet att vara medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen. Verkställande direktören får inte vara revisor i en sammanslutning som avses i 3 mom.

21 §

Arbetspensionsförsäkringsbolagets tillgångar

Utan hinder av lagen om försäkringsbolag och lagen om aktiebolag hör av de tillgångar som överstiger skulderna i ett arbetspensionsförsäkringsbolag till aktieägarna eller innehavarna av garantiandelarna i samband med likvidation eller upplösning av bolaget, överlåtelse av försäkringsbeståndet eller annan reglering vid fördelning av tillgångar en sådan andel av placeringarna i bolagets eget kapital och av en skälig beräknad avkastning på dem som motsvarar aktierna och garantiandelarna. Den övriga delen av de tillgångar som överstiger skulderna, uppskrivningsfön-

den medräknad, tillhör försäkringstagarna såsom en del av försäkringsbeståndet vars tillgångar skall användas för de försäkrades pensionsskydd. Bestämmelser om innehållet i denna paragraf skall tas in i bolagsordningen.

24 §

Användning av tillgångar

28 §

Placeringsplan

Ett arbetspensionsförsäkringsbolags styrelse skall göra upp en plan för placeringen av bolagets tillgångar (*placeringsplan*). I placeringsplanen skall särskilt beaktas arten av den försäkringsrörelse som bolaget bedriver som ett led i den lagstadgade sociala tryggheten och de krav på bolagets verksamhet som 19 § ställer. Till placeringsplanen skall fogas ett utlåtande av bolagets försäkringsmatematiker om att bolagets placeringsplan uppfyller de krav som arten av ansvarsskulden ställer på bolagets placeringsverksamhet.

30 §

Uppgifter om arbetspensionsförsäkringsbolagets ekonomi

Bolagets uppgifter i samband med marknadsföring, kundförvärv och annan affärsverksamhet bör åtskiljas från uppgifter om andra försäkringsbolags och sammanslutningars ekonomiska ställning och marknadsandel så att det uppkommer en korrekt och tillräcklig bild av resultaten av arbetspensionsförsäkringsbolagets egen affärsverksamhet och av bolagets andel i arbetspensionsförsäkringsverksamheten.

Bolaget skall på det sätt som Försäkringsinspektionen bestämmer underrätta inspektionen om betydande eller exceptionella affärstransaktioner som det har genomfört i

syfte att förvärva kunder eller i övrigt för marknadsföringsändamål eller tillsammans med kunderna.

38 §

Övergångsbestämmelser och tillstånd till undantag

 På ansökan av ett arbetspensionsförsäkringsbolag kan Försäkringsinspektionen av vägande skäl på grund av att bolaget är litet och har en obetydlig marknadsandel bevilja undantag från bestämmelserna i 10 § 3 mom. och 27 § 1 mom. som avser egen personal för placeringsverksamheten och paragrafens 3 mom., om detta kan genomföras utan intrång i syftet med bolagets verksamhet enligt 2 § och utan äventyrande av en sund utveckling av arbetspensionsförsäkringsverksamheten. Försäkringsinspektionen kan för ena tillståndet till undantag med särskilda villkor.

 Denna lag träder i kraft den 200 .
 Medlemmarna i förvaltningsrådet och sty-

relsen för ett arbetspensionsförsäkringsbolag skall ha behörighet enligt denna lag efter två år och verkställande direktören efter ett år från denna lags ikraftträdande.

Det valutskott för ett arbetspensionsförsäkringsbolag som avses i 9 b § och de beredningsutskott för styrelsen som avses i 10 § skall utses inom ett år från denna lags ikraftträdande.

Arbetspensionsförsäkringsbolagets innehav inom ett främmande verksamhetsområde skall ordnas i enlighet med 5 § 2 mom. inom ett år från lagens ikraftträdande.

En ändring av arbetspensionsförsäkringsbolagets bolagsordning i enlighet med denna lag skall anmälas för registrering inom ett år från lagens ikraftträdande. De bestämmelser i denna lag som gäller rätt att vid bolagsstämman utöva beslutanderätt via ett ombud och förvaltningsrådets uppgifter skall tillämpas omedelbart efter lagens ikraftträdande i stället för framtida bestämmelser om dem i bolagsordningen.

De undantag som beviljats med stöd av 38 § 2 mom. i dess lydelse före denna lags ikraftträdande fortsätter att gälla också vid ikraftträdandet av denna lag.

Helsingfors den 8 juni 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Tuula Haatainen*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 25 april 1997 om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997) 1 § 1 och 3 mom., 2 §, 5 § 2 mom., 6 § 1 mom., 6 a §, rubriken för 4 kap., 9 –11 §, 12 § 3—5 mom., rubriken för 21 §, 21 § 1 mom., rubriken för 24 §, 28 § 1 mom., rubriken för 30 §, rubriken för 38 § och 38 § 2 mom.,

av dem 1 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1322/2004, 5 § 2 mom. sådant det lyder i lag 951/2000, 6 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1208/1998, 6 a och 10 § sådana de lyder i lag 419/2003, 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 640/1997 och 708/2004, 11 § sådan den lyder i nämnda lag 640/1997 och 12 § 3—5 mom. sådana de lyder i nämnda lag 708/2004, samt

fogas till lagen nya 9 a—9 d § och till 30 § nya 2 och 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på finländska ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsaktiebolag vilkas verksamhet omfattar bedrivande av sådan lagstadgad pensionsförsäkringsrörelse som avses i lagen om pension för arbetstagare (395/1961) eller i lagen om pension för arbetstagare och lagen om pension för företagare (468/1969) (*arbetspensionsförsäkringsbolag*).

På arbetspensionsförsäkringsbolag tillämpas dock inte 1 kap. 3, 3 a och 4 a §, 2 kap. 1 a § 2 mom., 2 § 1, 2 och 5 mom., 2 a §, 4 § 1 mom. 3 punkten och 5 § 1, 2 och 5 mom., 2 a kap., 3 kap., 1 § 1 mom., 1 a, 3, 4 och 7 §, 7 kap. 1 a § 1 och 2 mom., 2, 3 och 3 a §, 7 § 1, 3 och 4 mom., 10 kap. 2 § 1—6 mom., 3 a, 3 b, 4 d och 7 §, 11 kap. 1 och 6—14 §, 12 kap. 1 § 2 mom. och 4 och 5 §, 13 kap., 14 kap. 1 § 2 mom., 4 § 2 mom., 4 a, 5 b, 6 och 7 §, 14 a kap. 7 § 4 mom. och 8 §, 15 kap. 25 § 3 mom., 26 och 27 § och 34 § 2 mom., 16 kap. 13 § 4 mom., 16 a kap. 9 § 4 mom. samt 10 och 13—15 §, 16 b kap. 4 § 3 mom. och 18 kap. 9 § 2 mom. i lagen om försäkringsbolag.

Föreslagen lydelse

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på finländska ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsaktiebolag vilkas verksamhet omfattar bedrivande av sådan lagstadgad pensionsförsäkringsrörelse som avses i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) eller i lagen om pension för arbetstagare och lagen om pension för företagare (468/1969) (*arbetspensionsförsäkringsbolag*).

På arbetspensionsförsäkringsbolag tillämpas dock inte 1 kap. 3, 3 a och 4 a §, 2 kap. 1 a § 2 mom., 2 § 1, 2 och 5 mom., 2 a §, 4 § 1 mom. 3 punkten och 5 § 1, 2 och 5 mom., 2 a kap., 3 kap., 1 § 1 mom., 1 a, 3, 4 och 7 §, 7 kap. 1 a § 2 mom., 2, 3 och 3 a §, 7 § 1, 3 och 4 mom., 10 kap. 2 § 1—6 mom., 3 a, 3 b, 4 d och 7 §, 11 kap. 1 och 6—14 §, 12 kap. 1 § 2 mom. och 4 och 5 §, 13 kap., 14 kap. 1 § 2 mom., 4 § 2 mom., 4 a, 5 b, 6 och 7 §, 14 a kap. 7 § 4 mom. och 8 §, 15 kap. 25 § 3 mom., 26 och 27 § och 34 § 2 mom., 16 kap. 13 § 4 mom., 16 a kap. 9 § 4 mom. samt 10 och 13—15 §, 16 b kap. 4 § 3 mom. och 18 kap. 9 § 2 mom. i lagen om försäkringsbolag.

2 §

Syftet med arbetspensionsförsäkringsbolagets verksamhet

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag skall bedriva lagstadgad pensionsförsäkringsrörelse genom att sköta verkställigheten av det lagstadgade pensionsskyddet enligt de lagar som nämns i 1 § 1 mom. samt sköta de medel som inflyter till bolaget för detta ändamål på ett sätt som tryggar de förmåner som försäkringarna omfattar.

5 §

Innehav inom ett främmande verksamhetsområde

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag får inte ensamt eller tillsammans med sina dottersamfund utan tillstånd av Försäkringsinspektionen äga mer än tio procent av aktierna, medlemsandelarna eller bolagsandelarna och inte mer än tio procent av det röstetal som samtliga aktier, medlemsandelar eller bolagsandelar medför i ett kreditinstitut eller finansiellt institut som står under offentlig övervakning, med undantag av fondbolag.

6 §

Koncession

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag skall för verksamhet enligt lagen om pension för arbetstagare eller lagen om pension för arbetstagare och lagen om pension för företagare inneha av statsrådet beviljad koncession som gäller i Finland. Statsrådet skall bevilja koncession, om den tilltänkta försäkringsrörelsen eller bolagets i 2 kap. 2 § 4 mom. lagen om försäkringsbolag avsedda delägare inte bedöms äventyra en sund utveckling av pensionsförsäkringsverksamhe-

2 §

Syftet med arbetspensionsförsäkringsbolagets verksamhet

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag skall bedriva lagstadgad pensionsförsäkringsrörelse som hänför sig till den sociala tryggheten genom att sköta verkställigheten av det lagstadgade pensionsskyddet enligt de lagar som nämns i 1 § 1 mom. samt sköta de medel som inflyter till bolaget för detta ändamål på ett sätt som tryggar de förmåner som försäkringarna omfattar.

5 §

Innehav inom ett främmande verksamhetsområde

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag får inte ensamt eller tillsammans med sina dottersamfund utan tillstånd av Försäkringsinspektionen äga mer än tio procent av aktierna, medlemsandelarna eller bolagsandelarna och inte mer än tio procent av det röstetal som samtliga aktier, medlemsandelar eller bolagsandelar medför i ett kreditinstitut eller finansiellt institut som står under offentlig övervakning eller i sådana holdingsammanslutningar enligt 4 § 1 mom. i kreditinstitutslagen (1607/1993) som har bestämmanderätt i dessa, med undantag av fondbolag.

6 §

Koncession

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag skall för verksamhet enligt lagen om pension för arbetstagare eller lagen om pension för arbetstagare och lagen om pension för företagare inneha av statsrådet beviljad koncession som gäller i Finland. Statsrådet skall bevilja koncession, om den tilltänkta försäkringsrörelsen eller bolagets i 2 kap. 2 § 4 mom. i lagen om försäkringsbolag avsedda delägare inte bedöms äventyra en sund utveckling av pensionsförsäkringsverksamhe-

Gällande lydelse

ten, om försäkringsbolagets ledning uppfyller de krav som ställs i denna lag och i 7 kap. lagen om försäkringsbolag och om arbetspensionsförsäkringsbolagets aktiekapital eller garantikapital och grundfond tillsammans (*grundkapital*) är minst 5 000 000 euro.

6 a §

Delägare i ett ömsesidigt arbetspensionsförsäkringsbolag

Delägare i ett ömsesidigt arbetspensionsförsäkringsbolag är försäkringstagarna samt, om så bestäms i bolagsordningen, innehavarna av garantiandelar *och de försäkrade*.

4 kap.

Bolagets ledning

9 §

Arbetspensionsförsäkringsbolagets förvaltningsråd och styrelse

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag skall ha ett förvaltningsråd som väljs av bolagsstämman. Förvaltningsrådet utser styrelsen, som har minst tre medlemmar. Förvaltningsrådet skall fastställa styrelsemedlemmarnas arvode, om inte något annat bestäms i bolagsordningen. I bolagsordningen kan också bestämmas att förvaltningsrådet anställer verkställande direktören och övriga personer som hör till den högsta ledningen samt beslutar om deras löneförmåner. I fråga om förvaltningsrådets rätt att kräva sammankallande av extra bolagsstämma samt att sammankalla bolagsstämma tillämpas 8 kap. 8 § lagen om försäkringsbolag. Förvaltningsrådet får inte ges andra uppgifter än de som nämns i denna lag eller lagen om försäkringsbolag.

Försäkringstagarna och de försäkrade skall vara representerade i förvaltningsrådet och styrelsen. Representanterna skall väljas bland de personer som har föreslagits av de centrala arbetsgivar- och löntagarorganisa-

Föreslagen lydelse

ten, om försäkringsbolagets ledning uppfyller de krav som ställs i denna lag och i 7 kap. i lagen om försäkringsbolag och om arbetspensionsförsäkringsbolagets aktiekapital eller garantikapital och grundfond tillsammans (*grundkapital*) är minst 5 000 000 euro.

6 a §

Delägare i ett ömsesidigt arbetspensionsförsäkringsbolag

Delägare i ett ömsesidigt arbetspensionsförsäkringsbolag är försäkringstagarna *och de försäkrade* samt, om så bestäms i bolagsordningen, innehavarna av garantiandelar.

4 kap.

Bolagets förvaltning

9 §

Bolagsstämma

Delägarna i bolaget utövar beslutanderätt vid bolagsstämman med iakttagande av bestämmelserna om bolagsstämma i 8 kap. i lagen om försäkringsbolag.

De försäkrades representeranter vid bolagsstämman väljs särskilt för varje försäkring genom ett förfarande som föreskrivs i 5 § 2 mom. i lagen om samarbete inom företag (725/1978) eller genom ett motsvarande förfarande. Bestämmelser om förfarandet för väljande skall tas in i arbetspensionsförsäkringsbolagets bolagsordning.

Vid bolagsstämman får de som har beslutanderätt utöva sin rätt via ett ombud. Denna rätt får inte begränsas genom bolagsordningen.

tionerna. De skall vara lika många och de skall sammanlagt utgöra minst hälften av hela medlemsantalet i förvaltningsrådet respektive styrelsen. Om förvaltningsrådets och styrelsens sammansättning och om valet av förvaltningsråd och styrelse bestäms närmare i bolagsordningen.

Styrelsemedlemmarna skall vara väl ansedda och de skall ha tillräcklig kännedom om arbetspensionsförsäkringsverksamhet. I styrelsen skall det finnas tillräcklig sakkunskap om placeringsverksamhet. De som skall väljas till medlemmar och suppleanter i förvaltningsrådet eller styrelsen skall ge sitt daterade och undertecknade samtycke till uppdraget innan de blir valda. Vad som i 7 kap. 1 a § 3 och 4 mom. samt 4 och 5 § i lagen om försäkringsbolag och i 16 kap. 4 § i lagen om aktiebolag bestäms om styrelsemedlemmar, suppleanter och ordförande tillämpas på motsvarande sätt på förvaltningsrådets medlemmar, suppleanter och ordförande.

Vad denna lag bestämmer om styrelsemedlemmar och medlemmar i förvaltningsrådet skall på motsvarande sätt tillämpas på suppleanterna.

9 a §

Förvaltningsråd

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag skall ha ett förvaltningsråd som utses av bolagsstämman.

Försäkringstagarna och de försäkrade skall vara representerade i förvaltningsrådet. Representanterna skall väljas bland de personer som har föreslagits av de centrala arbetsgivar- och löntagarorganisationerna. De skall vara lika många och de skall sammanlagt utgöra minst hälften av medlemsantalet i förvaltningsrådet.

Förvaltningsrådet skall ha en ordförande och vice ordförande, vilka förvaltningsrådet utser inom sig och av vilka den ena skall vara en person som har föreslagits av de försäkrades representanter. Förvaltningsrådets ordförande och vice ordförande kan också utses av bolagsstämman, om så bestäms i bolagsordningen.

Vad som i 7 kap. 1 a § 3 och 4 mom. samt 4 och 5 § i lagen om försäkringsbolag och i 16 kap. 4 § i lagen om aktiebolag bestäms om styrelsemedlemmar, suppleanter och ordförande tillämpas på motsvarande sätt på förvaltningsrådets medlemmar, suppleanter och ordförande.

Vad denna lag bestämmer om medlemmar i förvaltningsrådet skall på motsvarande sätt tillämpas på suppleanterna.

9 b §

Valutskott

Förslag till arvoden för medlemmarna i förvaltningsrådet och utnämning av medlemmar i förvaltningsrådet bereds för bolagsstämman av ett valutskott som utsetts av förvaltningsrådet och vars medlemmar skall vara medlemmar i arbetspensionsförsäkringsbolagets förvaltningsråd eller styrelse.

Valutskottet har en ordförande och vice ordförande, av vilka den ena skall vara en person som har föreslagits av de försäkrades representanter. Av medlemmarna i valutskottet väljs hälften bland personer som föreslagits av försäkringstagarnas representanter i förvaltningsrådet och hälften bland personer som föreslagits av de försäkrades representanter i förvaltningsrådet.

Valutskottet bereder för förvaltningsrådet förslag till styrelsemedlemmarnas arvoden och utnämning av styrelsemedlemmar.

I bolagsordningen bestäms närmare om valutskottets sammansättning, om hur medlemmarna väljs och om dess verksamhet.

9 c §

Förvaltningsrådets uppgifter

Förvaltningsrådet fastställer arvoden för medlemmarna i arbetspensionsförsäkringsbolagets styrelse och utser styrelsemedlemmarna.

Förvaltningsrådet skall övervaka bolagets förvaltning, som styrelsen och verkställande direktören ansvarar för.

I fråga om förvaltningsrådets rätt att kräva sammankallande av extra bolagsstämma samt att sammankalla bolagsstämma till-

lämpas 8 kap. 8 § i lagen om försäkringsbolag.

Förvaltningsrådet får inte ges andra uppgifter eller rätt att företräda bolaget.

9 d §

Styrelsemedlemmar och ordförande

Styrelsemedlemmarna skall vara ansedda och ha god kännedom om arbetspensionsförsäkringsverksamhet. I styrelsen skall det också finnas god sakkunskap om placeringsverksamhet.

Försäkringstagarna och de försäkrade skall vara representerade i arbetspensionsförsäkringsbolagets styrelse. Representanterna skall väljas bland de personer som har föreslagits av de centrala arbetsgivar- och löntagarorganisationerna. De skall vara lika många och de skall sammanlagt utgöra minst hälften av medlemsantalet i styrelsen.

Styrelsen utser ordförande och vice ordförande inom sig, och av dem skall den ena vara en person som har föreslagits av de försäkrades representanter. Styrelsens ordförande och vice ordförande kan också utses av förvaltningsområdet, om så bestäms i bolagsordningen. Vad denna lag bestämmer om styrelsemedlemmar skall på motsvarande sätt tillämpas på suppleanterna.

10 §

Styrelsens verksamhet

När styrelsen fattar beslut om eller lägger fram förslag till ökning eller nedsättning av bolagets aktiekapital och garantikapital, fusion, överlåtelse eller övertagande av försäkringsbeståndet, garantikapital, vinstutdelning eller arbetspensionsförsäkringsbolagets placeringsplan skall som styrelsens beslut gälla den åsikt som minst två tredjedelar av styrelsens närvarande medlemmar har biträtt.

Medlemmarna i arbetspensionsförsäkringsbolagets styrelse skall beredas tillfälle att närvara och yttra sig på bolagsstämman.

10 §

Styrelsens verksamhet

När styrelsen fattar beslut om eller lägger fram förslag till ökning eller nedsättning av bolagets aktiekapital eller garantikapital, fusion, överlåtelse eller övertagande av försäkringsbeståndet, garantikapital, vinstutdelning eller arbetspensionsförsäkringsbolagets placeringsplan skall som styrelsens beslut gälla den åsikt som minst två tredjedelar av styrelsens närvarande medlemmar har biträtt.

En styrelsemedlem skall beredas tillfälle att närvara och yttra sig på bolagsstämman.

Styrelsen skall utse beredningsutskott åtminstone för de utnämnings-, arvodes- och revisionsärenden som den behandlar.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

Verkställande direktör

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag skall ha en verkställande direktör, som utses av styrelsen eller förvaltningsrådet så som bestäms i bolagsordningen. Beslut om utnämning och avskedande av verkställande direktören skall fattas med två tredjedels majoritet av de avgivna rösterna. Om bolaget har en suppleant för verkställande direktören, skall på honom tillämpas vad denna lag och lagen om försäkringsbolag föreskriver om verkställande direktören. Verkställande direktören och hans suppleant skall innan de utses ge sitt daterade och undertecknade samtycke till uppdraget.

Verkställande direktören och hans suppleant skall vara väl ansedda och ha tillräcklig kännedom om arbetspensionsförsäkringsverksamhet, placeringsverksamhet och företagsledning.

12 §

Särskilda behörighetsvillkor för ledningen

Majoriteten av det totala antalet medlemmar i förvaltningsrådet och styrelsen skall bestå av personer som inte är anställda hos samma kreditinstitut eller finansiella institut eller försäkringsbolag eller ett bolag som hör till samma koncern som institutet eller försäkringsbolaget och som inte är medlemmar i ett sådant institut eller försäkringsbolags eller annat bolags förvaltningsråd eller styrelse.

11 §

Verkställande direktör

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag skall ha en verkställande direktör, som styrelsen utser. Om bolaget har en ställföreträdare för verkställande direktören, skall på honom tillämpas vad denna lag föreskriver om verkställande direktören.

Verkställande direktören skall vara ansedd och ha god kännedom om arbetspensionsförsäkringsverksamhet, placeringsverksamhet och företagsledning.

Verkställande direktören får inte vara medlem i bolagets förvaltningsråd eller styrelse.

12 §

Särskilda behörighetsvillkor för ledningen

Ordföranden samt två tredjedelar av de övriga medlemmarna i förvaltningsrådet och styrelsen skall vara personer som inte är anställda hos, verkställande direktör för eller medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen för samma eller ett annat försäkringsbolag eller en försäkringsholding-sammanslutning eller ett kreditinstitut eller finansiellt institut eller en sådan holding-sammanslutning eller ett sådant fondbolag enligt 4 § i kreditinstitutslagen som har beslutanderätt i ett kreditinstitut eller finansiellt institut eller en sammanslutning som hör till samma koncern eller till samma i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004) avsedda konglomerat som försäkringsbolaget, institutet, sammanslutningen eller fondbolaget.

Den som är medlem i styrelsen eller förvaltningsrådet för ett arbetspensionsförsäkringsbolag får inte vara medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen för ett annat arbetspensionsförsäkringsbolag.

Verkställande direktören för ett arbetspensionsförsäkringsbolag eller dennes ställföreträdare får inte vara anställd hos eller revisor för ett kreditinstitut eller finansiellt institut, ett fondbolag, ett annat arbetspensionsförsäkringsbolag eller något annat försäkringsbolag eller en sammanslutning som hör till samma koncern eller till samma i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004) avsedda konglomerat som institutet, fondbolaget eller försäkringsbolaget. Verkställande direktören för ett arbetspensionsförsäkringsbolag eller dennes ställföreträdare får inte vara medlem i styrelsen eller förvaltningsrådet för ett annat arbetspensionsförsäkringsbolag.

21 §

Innehav av arbetspensionsförsäkringsbolagets tillgångar

Utan hinder av lagen om försäkringsbolag och lagen om aktiebolag (734/1978) hör av de tillgångar som överstiger skulderna i ett arbetspensionsförsäkringsbolag till aktieägarna eller innehavarna av garantiandelarna i samband med likvidation eller upplösning av bolaget, överlåtelse av försäkringsbeståndet eller annan reglering vid fördelning av tillgångar en sådan andel av placeringarna i bolagets eget kapital och av en skälig beräknad avkastning på dem som motsvarar aktierna och garantiandelarna. Den övriga delen av de tillgångar som överstiger skulderna, uppskrivningsfonden medräknad, tillhör försäkringstagarna såsom en del av försäkringsbeståndet. I bolagsordningen skall bestämmelser om denna paragraf intas.

Den som är medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen för ett arbetspensionsförsäkringsbolag eller verkställande direktör för bolaget får inte vara medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen för ett annat arbetspensionsförsäkringsbolag.

I fråga om verkställande direktören för ett arbetspensionsförsäkringsbolag tillämpas behörighetsvillkoret enligt 3 mom. med undantag för förbudet att vara medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen. Verkställande direktören får inte vara revisor i en sammanslutning som avses i 3 mom.

21 §

Arbetspensionsförsäkringsbolagets tillgångar

Utan hinder av lagen om försäkringsbolag och lagen om aktiebolag hör av de tillgångar som överstiger skulderna i ett arbetspensionsförsäkringsbolag till aktieägarna eller innehavarna av garantiandelarna i samband med likvidation eller upplösning av bolaget, överlåtelse av försäkringsbeståndet eller annan reglering vid fördelning av tillgångar en sådan andel av placeringarna i bolagets eget kapital och av en skälig beräknad avkastning på dem som motsvarar aktierna och garantiandelarna. Den övriga delen av de tillgångar som överstiger skulderna, uppskrivningsfonden medräknad, tillhör försäkringstagarna såsom en del av försäkringsbeståndet vars tillgångar skall användas för de försäkrades pensionsskydd. Bestämmelser om innehållet i denna paragraf skall tas in i bolagsordningen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

24 §

24 §

*Användning av tillgångar**Användning av tillgångar*

28 §

28 §

*Placeringsplan**Placeringsplan*

Ett arbetspensionsförsäkringsbolags styrelse skall göra upp en plan för placeringen av bolagets tillgångar (*placeringsplan*) och principerna för uppgörandet av den skall årligen underställas förvaltningsrådet för fastställelse. I placeringsplanen skall särskilt beaktas arten av den försäkringsrörelse som bolaget bedriver och de krav på bolagets verksamhet som 19 § ställer. Till placeringsplanen skall fogas ett utlåtande av bolagets försäkringsmatematiker om att placeringsplanen uppfyller de krav som arten av bolagets ansvarsskuld ställer på bolagets placeringsverksamhet.

Ett arbetspensionsförsäkringsbolags styrelse skall göra upp en plan för placeringen av bolagets tillgångar (*placeringsplan*). I placeringsplanen skall särskilt beaktas arten av den försäkringsrörelse som bolaget bedriver som ett led i den lagstadgade sociala tryggheten och de krav på bolagets verksamhet som 19 § ställer. Till placeringsplanen skall fogas ett utlåtande av bolagets försäkringsmatematiker om att bolagets placeringsplan uppfyller de krav som arten av ansvarsskulden ställer på bolagets placeringsverksamhet.

30 §

30 §

*Bokslutsuppgifter****Uppgifter om arbetspensionsförsäkringsbolagets ekonomi***

Bolagets uppgifter i samband med marknadsföring, kundförvärv och annan affärsverksamhet bör åtskiljas från uppgifter om andra försäkringsbolags och sammanslutningars ekonomiska ställning och marknadsandel så att det uppkommer en korrekt och tillräcklig bild av resultaten av arbetspensionsförsäkringsbolagets egen affärsverksamhet och av bolagets andel i arbetspensionsförsäkringsverksamheten.

Bolaget skall på det sätt som Försäkringsinspektionen bestämmer underrätta inspektionen om betydande eller exceptionella affärstransaktioner som det har genomfört i syfte att förvärva kunder eller i andra marknadsföringssyften eller tillsammans med kunderna.

38 §

*Övergångsbestämmelser om placerings-
verksamhet*

Vederbörande ministerium kan på ansökan av ett sådant arbetspensionsförsäkringsbolag som är verksamt när denna lag träder i kraft av särskilda skäl bevilja undantag från bestämmelserna i lagens 27 §. Verkställande direktören för ett sådant arbetspensionsförsäkringsbolag kan av särskilda skäl med ministeriets tillstånd vara verkställande direktör för ett annat försäkringsbolag. Vederbörande ministerium kan ställa särskilda villkor för att undantag skall beviljas.

38 §

*Övergångsbestämmelser och tillstånd till
undantag*

På ansökan av ett arbetspensionsförsäkringsbolag kan Försäkringsinspektionen av vägande skäl på grund av att bolaget är litet och har en obetydlig marknadsandel bevilja undantag från bestämmelserna i 10 § 3 mom. och 27 § 1 mom. som avser egen personal för placeringsverksamheten och paragrafens 3 mom., om detta kan genomföras utan intrång i syftet med bolagets verksamhet enligt 2 § och utan äventyrande av en sund utveckling av arbetspensionsförsäkringsverksamheten. Försäkringsinspektionen kan förena tillståndet till undantag med särskilda villkor.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Medlemmarna i förvaltningsrådet och styrelsen för ett arbetspensionsförsäkringsbolag skall ha behörighet enligt denna lag efter två år och verkställande direktören efter ett år från denna lags ikraftträdande.

Det valutskott för ett arbetspensionsförsäkringsbolag som avses i 9 b § och de beredningsutskott för styrelsen som avses i 10 § skall utses inom ett år från denna lags ikraftträdande.

Arbetspensionsförsäkringsbolagets innehav inom ett främmande verksamhetsområde skall ordnas i enlighet med 5 § 2 mom. inom ett år från lagens ikraftträdande.

En ändring av arbetspensionsförsäkringsbolagets bolagsordning i enlighet med denna lag skall anmälas för registrering inom ett år från lagens ikraftträdande. De bestämmelser i denna lag som gäller rätt att vid bolagsstämman utöva beslutanderätt via ett ombud och förvaltningsrådets uppgifter skall tillämpas omedelbart efter lagens ikraftträdande i stället för framtida bestämmelser om dem i bolagsordningen.

De undantag som beviljats med stöd av 38 § 2 mom. i dess lydelse före denna lags ikraftträdande fortsätter att gälla också vid ikraftträdande av denna lag.